

Vuoksen Verkko

Antrean ja Vuoksenrannan pitäjälehti

• 2023

*Antrea-Seura täytti 70 vuotta. Juhlasta lisää sisäsivuilla.
Antti Partasen taidokas ja keskittynyt kyykkäsuoritus juhlavii-
konlopulta. (Kuva: Marko Kekki)*

Varmaa on vain muutos

Viime vuonna näihin aikoihin lehteä tehdessä kauhistelimme Ukrainan sotaa. Tilanne siellä on edelleen yhtä paha, jollei pahempi. Nord Stream -kaasuputkea on vahingoitettu. Uutisotsikoissa ovat pyörineet Israelin ja Hamas-järjestön kiihtyneet taistelut Gazassa. Viimeisimpänä Viron ja Suomen välisen kaasuputken ja tietoliikennekaapelin tihutyöt Itämerellä. Venäjä on kiristänyt rajusti nettisuuria ja saattaa lehtitietojen mukaan kokonaan irtautua internetin käytöstä. Ihmiset ovat naapurissamme entistä enemmän valtion propagandatiedon varassa. Matkustusrajoitusten takia venäläiset eivät enää juurikaan pääse omin silmin toteamaan, millaista Suomessa on. Viimeistään 10-20 vuoden kuluttua heidän on helppoa uskoa kaikki valheet, joita Suomesta syötetään.

Turvallisuudentunteemme on syystäkin uhattuna. Me elämme suurten ja pienempien muutospaineiden maailmassa. Pienen ihmisen mikrotasolla meidän on kuitenkin helpompaa pohtia omaa elämää ja sulkea silmät maailman melskeiltä. Onko minulla töitä, ruokaa, terveyttä, ystäviä, perhe, harrastuksia. Mikä on minulle tärkeintä elämässä.

Kotoillaan, hiljennetään työtah tia ja liikutaan luonnossa. Haetaan elämyksiä hiljaisuudesta.

Yhdistystoiminta on murrokses-

sa. Ei ole helppoa saada ihmisiä mukaan urheiluseurojen, yhdistysten tai säätiöiden hallintoon. Aktiivisten toimijoiden keski-ikä on korkea ja moni yhdistys jaksaa jatkaa niin kauan, kuin jo eläkkeellä olevat aktiivit jaksavat puuhata. Ilokseni luin lehtijutun, jossa kerrottiin, että nuoret ovat yhä enemmän kiinnostuneita Suomen sotahistoriasta ja sotien 1939-1945 tapahtumista sen jälkeen, kun Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan alkoi. Adolf Ernroth sanoi jo aikoinaan, että ”kansaa joka ei tunne historiaansa, ei voi rakentaa tulevaisuuttaan”.

Historiasta haetaan paitsi tietoa myös turvaa. Ajatellaan, että yhdessä selviämme tästäkin ajasta eteenpäin. Nuorilla on halu ymmärtää sotaa sekä etsiä omasta historiasta yhtymäkohtia käsittämättömältä tuntuvaan nykytilanteeseen.

Millaista on tulevaisuuden karjalaisuus? Jaksavatko juuret kiinnostaa vielä kolmanteen, neljälänteen sukupolveen? Varsinkaan, kun emme voi enää tehdä kotiseutumatkooja ja sitä kautta herätellä kiinnostusta oman suvun lähihistoriaan. Olisi lohdullista ajatella, että nuoret haluavat viedä historiaamme ja veteraanien perintöä eteenpäin. Nyt heitä ainakin tuntuu kiinnostavan entisajan pukeutuminen, ruoka, rakensustavat, musiikki, käsityöt ja aseet.

Alussa Karjalan Liitolla ja karjalaisilla pitäjaseuroilla oli tärkeä tehtävä opastaa, jakaa tietoa ja auttaa ihmisiä asettumaan uusille asuinpaikoille; hoitaa edunvalvontaa. Myöhemmin painopiste on muuttunut kulttuurin, harrastusten ja historian taltioimisen puolelle. Millaiseksi toiminta on muuttumassa tästä eteenpäin? Mitä on huomisen karjalaisuus?

Karjalan Liiton vuoden 2024 toimintateema on ”Karjalaiset museot ja kokoelmat”. Oman, Itä-Hämeen museolla sijaitsevan, Vuoksenranta-osastomme uudistushanke osuu tähän ihan nappiin.

Emme asiasta päätettäessä tienneet, että aiheesta oli tulossa valtakunnallinen teema. Remontin virallinen toteuttaja on museon toimintaa pyörittävä Itä-Hämeen Museoyhdistys ry ja meidän roolimme on ollut hankkia rahoitus.

Päivi Virolainen

Kirjoittaja on Vuoksenranta-seuran puheenjohtaja

Vuoksen Verkko

Antrea-Seuran jäsenlehti

n:o 56/2023

Vuoksenranta-seuran

jäsenlehti n:o 41/2023

ISSN 2343-2128

Kirjoituksia ja kuvia otetaan kernaasti vastaan lukijoilta.

Ensi syksyn lehteen materiaali

30.9.2024 mennessä.

Päätoimittaja: Eija Virolainen-Nurminen

040 3569655, vuoksen.verkko@gmail.com

Vanhansillantie 250, 19370 Nuoramoinen

Toimituskunnat:

Antrea: Antrea-Seuran hallitus

Vuoksenranta:

Vuoksenranta-seuran hallitus

Painopaikka: Grano, Vantaa. 2023.

Kohti seuraavia vuosikymmeniä

Antrea-Seura juhli 70-vuotista taivaltaan syyskuussa. Lauantaita kisailtiin naapuriseurojen kanssa perinteisen kolmiottelun ja kyykän mestaruuksista. Päivä oli virkistävä ja lujitti suhteita etenkin kirjulaisten ja vuoksenrantalaisten kanssa. Entistä useammin kannattaa tulevaisuudessa järjestää yhteistä toimintaa.

Sunnuntain juhlatapahtumat alkoivat uuden muistomerkin siunaamisella Riihimäen kappelikirkon puistoon. Seuran monivuotinen hanke saatiin päätökseen. Nyt meillä on paikka, jossa muistella entisiä kotiseutuja. Paikka, jonka äärellä kertoa seuraavilla sukupolville rakkaasta Antreasta. Tänään pyhäinmiestenpäivänä kynttilät muistomerkillä on sytytetty ensimmäisen kerran. Muistelupaikka on meille nyt tärkeä, kun emme Antreaan kynttilöitä pääse sytyttämään.

Muista juhlatapahtumista kerrotaan muualla tässä lehdessä. Mainittakoon kuitenkin onnistuneet kutsuvieraiden ohjelmaosuudet pääjuhlassa. Mainiosti Vuoksen säätiö ja naapuriseurat olivat ottaneet haasteen vastaan. Tässäkin lujitettiin yhteistyötä.

Muutamat viime vuodet ovat asettaneet karjalaisseurojen toiminnan uuden eteen. Me olemme seurassamme alkaneet sopeutua toimimaan ikävien tapahtumien rajoitteista välittämättä.

Onnistunut kevätmatka lähelle itärajaa osoitti, että meillä on kotimaassa paljon tutustuttavaa. Ensi kevään matkaa on jo alettu suunnitella. Vuosijuhlien kisapäivä innosti myös vahvistamaan urheilutoimintaa. Ensi kesänä me sen kyykän opettelemme. Ja soudamme riva-kammin.

Karjalan Liiton jäsenseminaarissa pohdittiin seurojen ja karjalaisuuden tulevaisuutta. Karjaisjuuristen määrä toki kasvaa, mutta samalla juuret ohenevat. Vähem-

män on enää koko- tai puolikarjalaisia.

Juuret menevät läpi useamman sukupolven. Tämä väistämättä tarkoittaa, että myös pitäjäseurojen merkitys vähenee; karjalaiseen toimintaan halutaan kytkeytyä muutenkin kuin jonkin pitäjän muistelun kautta. Ei toki vielä, mutta tulevina vuosikymmeninä. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että karjalaisuus sinänsä katoaisi.

Itselleni heräsi haja-ajatuksena, että pitäisikö vähitellen siirtää painopistettä karjalaisjuuristen toiminnasta Karjalasta kiinnostuneiden toimintaan. Kutsua mukaan kaikkia karjalaisesta kulttuurista ja perinnöstä viehättyneitä. Antrea-Seuraan ovat tervetulleita kaikki Antreasta kiinnostuneet. Ja onhan meillä jo jäseniä, joilla ei ole lainkaan sukujuuria Karjalassa. Houkutellaan heitä lisää mukaan. Toiminnan kautta.

Haasteena on kehittää toimintaan kiinnostavia sisältöjä. Tämä on viimeinen puheenjohtajan palstani. Päätän yhdeksänvuotisen puheenjohtajakauteni tämän vuoden lopussa. Kausi on ollut antoisa. Olen saanut imeä tietoa Antreatiejiltä ja tutustua melkoiseen joukkoon antrealaisia. Tässä vaiheessa on aika kiittää seuran jäseniä ja aktiivista johtokuntaa näistä vuosista. Toki en Antrea-Seurasta vielä luovu, jatkan johtokunnassa rivijäsenenä.

Reijo Martikainen

Kirjoittaja on Antrea-Seuran puheenjohtaja

SISÄLTÖÄ:

*ANTREA-SEURA
70 VUOTTA S. 4*

*KIRVU PEITTOSI ANTREA-
LAISET JA VUOKSEN RANTA-
LAISET S. 10*

*KAISA MAASILLAN MATKA
SINTOLAAAN V. 1990 S. 12*

*KARJALA-LEHTEÄ EI
JULKAISTA S. 14*

*VUOKSEN RANTA-SEURAN
VUOSIKOKOUS S. 15*

*EVAKKOTIELLÄ
KESÄLLÄ 2023 S. 16*

*VUOKSEN RANTALAISET
ITÄPISTEELLÄ S. 18*

*KYYKKÄÄ JUHLAN
KUNNIAKSI S. 20*

*SALME RAHKOSEN
MUISTOJA S. 24*

*RAJALLE, VAIKKEI RAJAN
TAAKSE S. 30*

*ANTREAN
HANNILASSA S. 34*

*EVAKON LAPSEN LASTEN
MATKAT MUURALAAN S. 41*

*ANTREA 100 VUOTTA
SITTEN S. 44*

Antrea-Seura 70 vuotta

Antrea-Seura vietti 70-vuotisjuhla viikonloppuaan syyskuussa Riihimäellä ja Kormussa. Lauantaina käytiin kolmiottelu ja kyykkä Sulumäen tilalla Kormussa ja sunnuntai vietettiin juhlavammin.

Riihimäen Kappelikirkolla oli muistopatsaan paljastus ja Antrean kirkollisen esineistön esittely ja sanahartaus. Kirkkopuiston seurakuntasalissa vietettiin päiväjuhlaa ruokailuineen.

Seuraa perustettaessa määriteltiin seuran säännöissä muun muassa olla entisten Antrean ja Vuoksenrannan kuntien alueilla asuneiden keskinäisenä yhdyssiteenä. Lisäksi seuran tarkoitus on koota ja tallettaa Antrean

ja Vuoksenrannan historiaan liittyviä kulttuuriarvoja ja muuten vaalia kotiseudun muistoja ja perinteitä. Vuoksenranta-Seura perustettiin vuonna 1971, joten toiminta on luontevasti eriytynyt seurojen kesken ja yhteistoimintaa on luonnollisesti paljon. Vuoksen säätiö, Vuoksen Verkko sekä keskinäiset kamppailut urheilun saralla ovat kuuluneet ohjelmaan joka vuosi. Vuoksenrannan Säde, Antrean Esa ja kolmantena Kirvun Vilkas ovat toteuttaneet tätä yhteistyötä myös Antrea-Seuran juhlaviikonloppuna.

Ohessa kuvakavalkadi juhlaviikonlopusta.

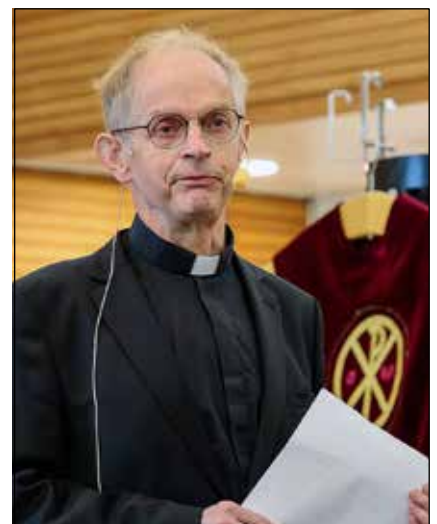
Kappelikirkossa saarnasi Pirkko Airola.

Alexandra Sältinin maalaama alttaritaulu on Antrean kirkosta, samoin kolme kasukkaa, joista vanhin on 1700-luvulta. Lisäksi sekä vanha matkaehtoollisastiasasto että kirkossa käytetty ehtoollisastiasasto.

Ehtoolliseen valmistautumassa Irma Kalke, Sirpa Viherä ja Kalervo Huttunen.

Rovasti Kalervo Huttunen esitteli mielenkiintoisesti Antrean kirkon esineistöä.

Irma Kalke luki päivän epistolatekstin.

Erkki Kokko luki Vanhan testamentin tekstin.

Suomen lippua kantoi Antti Partanen, airueina Meri Nurmilaukas ja Iris Kekki, seuran lipun kantajana oli Seppo Vepsä ja airueina Irma Kalke ja Reetta Sojakka. Takana muistomerkin airueet Sara Pöysti ja Joonas Pokkinen.

Entisen kotiseudun Karjalan muistolle pystytetyn muistomerkin vihki kirkkoherra Sirpa Viherä. Muistomerkin ovat lahjoittaneet Antrea-Seura ja Vuoksen säätiö ja sen on tehnyt kuvanveistäjä Pertti Kukkonen.

Seuran kukkatervehdyksen toi puheenjohtaja Reijo Martikainen.

Ansiokkaana juontajana toimi Janne Pullinen.

Karjalan Liiton tervehdyksen toi liiton puheenjohtaja Martti Talja.

Karjalaisuudesta ennen ja nyt puhui tutkijatohtori Katja Tikka. Katjan tuore kirja on Poliittikkaa ja piirakkaterapiaa, joka kertoo Karjalan Liiton historian.

Pääruokana mikäs muu, kuin karjalanpaisti. Sekä perinteisenä että kasvisversiona.

Seuran monipuolisia tuotteita esittelivät Reetta Sojakka ja Sirkka Rautioaho.

Naapuriseurojen onnittelut pyydettiin "muin kuin perinteisin tavoin". Niinpä saatiinkin runoa, musiikkia ja näytelmää. Vuoksenrantalaisten tervehdyksen runon muodossa toi Eero Hildén.

Karjalainen syntysijää

Ain o jokuu joskus kysynt,
kui mie karjalaisen pysynt.
Sehä näkkyj joka juontees,
mustees, tavois,
nii ja luontees.
Suvu geenit, äiti maijot,
niist kai karjalaisii taijot.
Tuttuloilt ja naapureiltkii
oma murre mukkaa heiltkii.
Karjalaist o seurallissii.
Tykätää myö toisist vissii.
Ain ko tavata vaa voijaa,
yhtee tullaa, tarinoijaa.
Toisissaana pistävyttää,
eikä ala kylläännyttää.
Ain o talos vieraa varraa,
tuole tahtoo palan parraa.
Nauru on ja suru herkäs.

Kaupa tekkoo miel o kerkäs.
Ei hää myönnä, et o vias.
Ain o aulis, avulias.
Karjalaine syntysijää.
Karjalaisen hautaa viijää.
Karjalaiseks ko o luotu,
hyvä osa sillo suotu.
Karjalaiset geenit kestää.
Ei oo pelkoo et ne pestää.
Toivon ettei suvu jatkos
karjalaisuusgeenii katkos.

Toivo Lyyra:
Evakkona elon tien

Runon esitti Eero Hildén
Antrea-juhlassa Riihimäellä
17.9.2023

Kirkkopuiston seurakuntakodin Lauri-sali täyttyi juhlavieraista.

Kirvulaiset toivat juhlaan tervehdysen sketsin muodossa, johon esitykseen juhlavieraitakin kutsuttiin. Loppu hyvin, kaikki hyvin. Sirpa Suvanto ja Seppo Kuparinen.

Kirvu peittosi antrealaiset ja vuoksenrantalaiset, jälleen

Sysmän Suopellossa soudettiin 1.7. kahdeksatta Sysmän Suvisoutua. Vuoksenrantalaisten Säteen kirkkovenejoukkue on osallistunut soutuun jo kirkkovenelähdön järjestämisestä lähtien. Viisi vuotta sitten Vuoksenrannan Säde oli viivalla Sysmän Sisun kirkkovenejoukkueen kanssa.

Viime kesänä joukkueita oli peräti viisi, sillä sisulaisten ja vuoksenrantalaisten lisäksi matkaan lähti Antrean Esan, Kirvun Vilkaan ja Käkisalmissäätien sekä Heinolan Karjalaseuran yhteinen joukkue. Toistamiseen voimista Päijänteen aalloilla Sysmän Suopellossaittelivät Kirvun, Antrean ja Vuoksenrannan joukkueet.

Kirvu nappasi selkeän voiton ja jätti Antrean joukkueen toiseksi ja Vuoksenrannan kolmanneksi. Jo-kaisen joukkueen edustajat näkivät

todennäköisenä, että Suopelto saa karjalaisvieraita myös ensi suvena. Ensimmäistä kertaa kisannut Käkisalmen joukkue oli ensi vuoden osallistumisestaan vähän varovaisemmallalla linjalla. Ehdottomasti ehkä, oli käkisalmelaisten vastaus. He antoivat jo ennakolta tasoitusta muille joukkueille, sillä joutuivat lähtemään vajaalla miehistöllä matkaan.

Karjalaisten seurojen osallistujien mukaan tapahtumassa järjestelyt toimivat, puitteet ovat mahtavat ja bonuksena muiden seurojen jäsenten tapaan. Keskusteluissa nousi esille siirtokarjalaisuuden ja evakkouden velvoitteet osallistumiseen. Sanoi pa joku, että moni kunta voisi ottaa mallia Sysmästä jo pelkästään hyvien puitteiden käyttämisessä.

Sää toi oman jännityksensä kisaan, sillä säätiedotus näytti ihan

kunnon sadetta soutu päivälle. Ilmojen haltija oli kuitenkin armollinen, vaikka vettä vihmoikin satunnaisesti koko päivän ajan. Kisaa se ei silti haitannut, sillä soutajat eivät sateesta suorituksen aikana häiriinny.

Palkinnot päästiin jakamaan hyvässä säässä. Kaikki soutajat saivat maittavan keittolounaan ja mahdollisuuden saunomiseen ja uimiseen kilpailusuorituksen jälkeen.

Suopellon Nuorisoseuran ja Suvisoudun työryhmän organisoima kilpailu järjestetään myös ensi vuonna. Suopellon satamassa oli muun muassa puffetti, arvontaa ja kirpputori.

Kannattaa laittaa kalenteriin ensi vuoden soudun päivämäärä, joka on 29.6.2024.

Teksti ja kuvat:
Eija Virolainen

Viisi kirkkovenejoukkuetta lähti kohti kääntöpaikkaa Päijätsalon kupeessa. Etualalla Kirvun Vilkas.

Antren Esan joukkueessa soutivat Anu Peltola, Hannu Pullinen, Janne Pullinen, Joonas Arminen, Katja-Riikka Louhi, Lauri Pullinen, Pauli Pullinen, Pertti Iivonen, Reijo Pullinen, Rene Felder, Risto Louhi, Tatu Partanen, Timo Pullinen ja Ville Henttonen. Timo Leppänen toimi perämiehenä.

Vuoksenrantalaiset soutajat olivat Jan Förster, Juho Kemppi, Markku Kemppi, Pekka Kemppi, Juho Kuisma, Mikko Kuisma, Tuomas Pikkuaho, Pertti Ruponen, Jussi Ruponen, Jussi Sokka, Esa Virolainen, Hannu Virolainen ja Riikka Väättänen. Martti Talja oli perämies.

Kirvulaiset veivät jälleen kerran voiton Sysmän Suvisoudussa.

Matkani Sintolaan vuonna 1990

Eräänä toukokuuisena tiistai-iltapäivänä kerääntyi Lahden linja-aut aseman turistipysäkillä suuri joukko ihmisiä, toiset tuttuja, toiset tutunnäköisiä, osa ihan vieraita. Siinä jokainen kai mielessään aprikoi, ai, se olet sinä tai kukahan tuo on, kun nyt tulee.

Kaikki olivat varustautuneet retkiasuun, pieni laukku mukana ja lähes jokaisella kamera kaulassa tai kädessä. Oltiin näet menossa ensimmäistä, ihan virallista kertaa valtaamaan Vuoksenrannan Sintolaa.

Meitä oli matkaan lähdössä 116 henkeä, kuka vaimoineen, miehi neen, lapsineen. ystävineen tai yksin. Korkeamäen (Pikkaraisen) Oili ja Vanhasen Eila olivat panneet toimeksi ja saaneet joukon kasaan ja matkan aikaan. Lähtijöitä oli vielä rannalle jäämäänkin.

Meitä oli kolme linja-autollista. Yhden piti lähteä jo viikkoa aikaisemmin, mutta meistä lähtijöistä riippumattomista syistä se peruuntui viime tipassa, ja niin pääsimme istumaan nyt kaikki yhtä aikaa. Tulkoon tässä mainittua, että se oli liian suuri ryhmä kerralla, koska muodollisuudet rajalla ja tarkastuspaikka olivat

vielä kankeat, niin kaikki joutuvat odottamaan, kun kukaan ei mennyt ennen kuin kaikki on tarkastettu.

Menomatalla yövyimme Lappeenrannassa hotelli Lappeessa. Saimme siellä Oililta tarvittavat ohjeet, teimme keskenämme tuttavuutta ja söimme aamulla maittavan, runsaan aamupalan. Tässä vaiheessa oli kaikilla epäily ja jännitys mielessä, päästäänkö lähtemään Viipurista eteenpäin niin kuin on sovittu.

Kuinka ollakaan, kolme paikallista linja-autoa, ihan kunnollista, turistibussin näköistä autoa, seisoi juuri siinä paikassa, missä pitikin, tasan klo 10. Vaihdoimme autoja, omamme jäivät päiväksi Viipuriin. Siinä vaiheessa saimme heti tehdä tuttavuutta paikallisten kauppamiesten kanssa. Oli nuoria miehiä vastassa kasseineen, osta, rouva, samppanjaa. Eikös se kaupankäynti ennen ole ollut toisin päin? Nyt satoi vettä ja ukkonen jyrähteli.

Tästä lähdettiin aikataulun mukaisesti, jokaiseen autoon tuli paikallinen opas, yhteen autoon Saimaa Lines-matkatoimiston järjesti suomenkielinen mies. Osasi meidänkin auton opas ihan valtavasti suomea. Poikettiin Druzhban luo, siitä piti tulla tilatut taksit mukaan pitkämatkaisia varten. Se tilaus ei ollut mennyt perille, mutta noin tunnin järjestyksen jälkeen sekin onnistui. Takseja lähti liikkeelle ja olivat Sintolassa ennen meitä, Ja oli myös niitä paikallisia myymäläautoja.

Meidän automme opas, nuori hauskan näköinen mies, opasti parhaalla taidollaan matkaamme Viipurista kohti Antreaa. Minua, vanhaa päihdetyöntekijää, kiinnosti heti kaupungin laidalla oleva kioski, jossa suuri lauma miehiä jonotti lasipurkit kädessä. Siitä myytiin purkkiin olutta kotiin vietäväksi. Ohitettiin Markovilla, ollut sitten meidän aikojen maatalousoppilaitoksena. Sittenmin parantolana. Opas ei tuntenut nimeä Markovilla, kirjoitti sen muistiin, niin kuin monta muutakin asiaa, jotka sillä matkalla oppi.

Tultiin kaupungin rajalle, siinä oli

tarkastusasema. Kaikki autot pysähtyi taas. Siitä pääsee kulkemaan vain Viipurin passilla. Tämän aseman katolla seisoi mies, ilmeisesti kaukoputken kanssa kiikaroimassa tapahtumia ympäristössä. Meikäläisittäin ajattelin, että oli kyseessä videointi.

Ohitettiin 3000 venäläisen kaa tuneen sotilaan muistomerkki. Yhtäkkiä oli maa valkoisena, luultiin sen olevan rakeita, kun oli juuri ukkostenut. Ei, se olikin poppelinvalkoista kukkavillaa. En muista ennen nähneeni sitä. Tultiin Kavantsaaren Asemalle. Siellä oli iso asfalttimurskaamo, sen läheisyydessä jonkin verran uutta asutusta, metsät soistuneet. Ja sitten toinen tarkastusasema, tehtiin samat temput uudelleen kuten edelliseltäkin. Oltiin Kuukaupin sillalla, vatsanpohjassa kävi ailahtus, kestääkö tämä. Pitkä, kapea silta, sillä ei olisi ollut varaa tehdä ohituksia, olisiko kestänytään kahta autoa. Sillan pielessä oli sillanvartijan talo. Asutusta näkyy vasemmalla kolmen talon verran.

Antreassa oli taas asutusta ja jokaisella ilmeisesti oma pienen pieni läntti kasvimaata. Oli venäläinen hautausmaa ja Antrean kirkon rauniot. Klo 12.05 näkyi tiekyltti SINTOLA. Sinne päin mentiin. Oikealla iso ruispelto. Tultiin Sockalaan, asutusta, vasemmalla pieniä taloja, oli kerrostaloja jokunen, tehdasrakennus ja saha. Tultiin taas tiehaaraan, siitä autot olisivat menneet väärään suuntaan, Korpilahteen kaiketi. Kuulin jälkeensä, että Nuutilan Pöystin Arvi ensimmäisessä autossa opasti oikeaan. Hän tunsu tien.

Minä en tässä vaiheessa tuntenut mitään, kuuntelin vain mitä isot ihmiset puhuivat. Siis lähdettiin menemään nyt kohti Sintolaa. Tie huononi koko ajan. Auto meni paikoin kävelyvauhtia, joitakin siltoja oli niin heikkokuntoisen näköisiä, että teki mieli nousta autosta pois. Henttolassa oli ainakin yksi talo, taisi olla se Henttosen Antin kotitalo. Tulipa traktori vastaan. Tienvarressa oli käynnissä halkosavotta, jossa oli kuusi miestä töissä. Jokainen taisi tehdä omaa hal-

Kaisa Maasilta on Vuoksenranta-seuran kunniajäsen.

kokasaansa pokasahalla ja kirveellä. Komeaa männikköä olikin, tarvitsi jo harvennusta. Lähestyttiin Sintola. yksi jos toinenkin arvioi, missä ollaan. Kenen tienhaarassa. Ei varmuutta.

Hiet'ahon tiehaarassa jäivät kuitenkin ensimmäiset kuusi pois autosta. Lähtivät kohti kotia. Etsittiin Virkin tienhaaraa, ei tainnut kukaan uskaltaa siinä pois. Oltiin näkevinämme Kokkoahon kallio. Sitten näkyi Aholampi, nyt minäkin tiesin tulleeni Sintolaan. Ei ollut Varvan sahasta jälkeäkään, meidän uimapaikka oli heinittynyt ja pusikoitunut. Niin suurta ja avaraa kuin oli ollut. Näin suurin piirtein sen paikan, jossa v.-43 astuin miinaan. Ailahti rinnassa oimittuisesti. Oli sorakuoppa vasemmalla. Alkoivat Sintolan kankaat, ne olivat yhtä kauniit kuin ennenkin. Tultiin Leinosen tiehaaraan, sitten jäivät ainakin Leinosen ja Näverin väet. Päästiin Seuran mäelle. Tähän pysähtyivät autot. Taksit ja kauppiat olivat odottamassa. Olimme kuin lehmiä, joka keväällä lasketaan ensi kertaa ulos, jokainen säntäsi omaan suuntaansa.

Me lähdimme tietysti alas seuran mäkeä koululle päin. Miten se mäki oli niin pieni? Ja ne haudat siinä matkan varrella?

Näkyi Sokan pelto, meidän Yläpelto ja Pullin pellot, mutta vierasta oli, niin vierasta. Matkakin oli lyhennyt koululle. Sitten oli se iso kivi ennen meidän pientä porttia, jonka kupeesta kasvoi pihlaja. Puolet pihlajasta oli kaatunut - oltiin omalla pihalla. Nyt oli tunne, että piti säännätä joka suuntaan yhtä aikaa nähdä äkkiä kaikki. Oli ne isot kivet, joiden välissä oli Lottapömpeli ennen, oli ne kivet, joiden välissä kulki meidän Jekun ja Samin juoksulanka, saunapolun kivet, siitä oli iso mänty kaatunut ja lahonnut.

Mutta kotikoulua ei ollut missään. Tiesinhän, ettei sitä ole. Oli vain kivijalan kivet esiinkaivettuina ja paikallaan siirrettyinä, uunien kohdalla iso kumpu, oli kait muurien jäänteet. Ja koko kivijalan sisusta kasvoi suurta, komeaa koivikkoa. Ennenhän meidän pihassa oli vain yksi koivu. Löytyi tallin ja navetan sammaloituneet kivijalat, löytyi opettajan ja tyttöjen

huusin rappuset sekä kaivo, jonne oli lahonnut puun kappaleita sisään.

Kellari oli paikallaan, oli niin jhykeä tekoa, ovet puuttuivat. Uskallettiin mennä sisälle. Seinässä oli vielä hyllynkannatinraudat paikoillaan, muuten tyhjä. Ainut selvä esine, jonka löysin, oli ruostunut soikea pesuvati, sen läpi kasvoivat rikkaruhot. En tiedä, oliko se meidän.

Aapo-veljeni oli pyytänyt, että tuo se meidän rautakanki pois, jonka hän oli lähtiessä peittänyt talon sillan alle. Ei näkynyt rautakankea. Missä oli se koulun suuri puutarha? Yksi kukkiva kirsikan verso löytyi, muutama varpu marjapensaasta, voi juuri ja juuri marjapensaaksi tunnistaa. Joitakin monivuotisia kukantaimia oli näkyvissä. Sokan Yrjö oli varautunut savakon kanssa matkaan. Tästä nyt neljää sorttia kasvaa omassa pihassani, yksi sinikelloinen jo kukki. Muista en tiedä, mitä kehittyi.

Yhtäkkiä meidät yllätti taas ukon-ilma, jylysi ja satoi rankasti. Se sopi tähän tunnelmaan. Siihen loppui valokuvaaminen lähes tyystin. Lankomies piti sadetta kellarissa. Meillä Liisa-siskon kanssa oli kiire, piti ehtiä nähdä kaikki. Aikaa oli niukasti, vain kaksi tuntia. Ohjeiden mukaan kaikilla piti olla kumisaappaat mukana, meillä ei ollut, jalat märkinä sitten kahlasimme heinikossa. Kuinka ollakaan, huolto pelasi. Paikallinen myymäläauto ajoi pihaan; osta rouva kumisaappaat. Rouva ei ostanut, kärsi omassa nahoissaan.

Käytiin vielä katsomassa vesisteestä huolimatta, millaista oli naapurissa. Samaa pusikkoa oli Näverinkin pihalla ja samalta näytti Pullillakin päin, sinne en enää ehtinyt. Holpasen mökin paikkaa tuskin enää löysin, vaikka se oli ihan omassa pihassa kiinni.

Se ihmetytti. miten mittasuhteet olivat muuttuneet. Olen 50 vuotta kertonut, miten suuri meidän kotikoulu oli ja miten suuri oli meidän piha. Eihän siihen millään ollut niin suurta mahtunut kuin ajatuksissani muistin. Olinhan silloin itsekkin 50 vuotta nuorempi. Lapsen näkökulma on toisenlainen.

Kun lähdin pihasta, olisin sulkenut pienen portin, mutta en voinut,

tolppa oli lahonneena maassa, toista ei ollenkaan. Mäntyä vasten nojasi traktorin voimansiirtoakseli, se ei ollut jäänyt meiltä.

Palattiin seuran mäelle, siihen jokainen tuli omilta kotipihoiltaan. Katseista voi päätellä, mitä kukin oli löytänyt - ei mitään. Siinä mäellä laulettiin yhdessä Karjalan kunnailla, ei tainnut olla paljon varaa ruveta muuta tunteilemaan.

Yksi autoistamme oli sillä välin laitettu remonttiin, renkaita vaihdettiin. Kun ne olivat kunnossa, autot kääntyivät paluumatkalle. Osa seurueesta vielä puuttui, yksi auto jäi odottamaan heitä.

Oppaat olivat laskeneet meidät moneen kertaan ja monessa miehin ja vielä paperilla ynnänneet, mutta aina puuttui joku. Sen tähden viimeinen auto joutui odottamaan pitkään. Ehdimme jo kaikki huolestua, mitä on tapahtunut.

Ei kuitenkaan mitään, kaikki olivat tallessa. Odotuksesta seurasi kuitenkin se matkan ainoa harmi, jos sen tällä matkalla voi harmiksi katsoa, etteivät viimeisen auton matkustajat ehtineet enää ruokailla Viipurissa, vaan lähdettiin heti paluumatkalle. Piti ehtiä tulla ennen sen sulkeutumista.

Tästä kiireestä johtuen jäi yhteisten kokemusten ja näkemysten vaihtaminen vähiin. Jos en väärin kuullut, niin kaikki muut pääsivät ja löysivät kotipihoilleen paitsi Mansikan Maija ja Heikki sekä Peltosen tytöt Revonniemessä. Kenenkään kotia ei ollut pystyssä, eikä uutta rakennettu. Herää vaan taas kerran kysymys, miksi tämä kaikki piti meiltä pois ottaa.

Minulta on kysytty monta kertaa matkan jälkeen, itkettikö sinua? Ei itkettänyt. Olin kuullut Sokan Yrjöltä edellisenä syksynä, että mitään ei ole jäljellä, niin en odottanut mitään. Oli kai onni, ettei näkynyt enää edes kaasaan menneitä kotejammekaan, näkyi vain kaunis Sintolan keväinen luonto.

Kaisa Maasilta (os. Heiskanen)

Vuoksenranta-seuran kunniajäsen, sihteeri v. 1977-1988, hallituksen jäsen v. 1988-1994

Karjala-lehden julkaiseminen ei toteudu

Karjalan Liitto halusi pelastaa perinteikkään, Viipurissa vuonna 1904 perustetun Karjala-sanomalehden. Valitettavasti Liitto ei onnistunut itselleen asettamassaan tehtävässä, vaan Liiton valtuuston syyskokous 18.11.2023 päätti, että paperisen Karjala-lehden julkaisemista ei kahden näytenumeron jälkeen enää jatketa.

Karjalainen yhteisö oli panostanut merkittävästi lehden uudistamiseen jo aiemmin. Vuonna 2011 kustantajaksi perustettiin Karjala Lehti Oy, jonka pääomistajia olivat Karjalan Liitto, Karjalaisen kulttuurin edistämissäätiö, Karjalan säätiö, Teollisuuden- ja liikkeenharjoittajain Seura Pamaus sekä Karjalan Kulttuurirahasto. Karjala-lehden toimintaa ei uusissakaan käsissä saatu kannattavaksi, vaan Karjala Lehti Oy:tä jouduttiin toistuvasti pääomittamaan merkittävästi.

Karjala Lehti Oy:n yhtiökokous päätti 5.9.2023 varattomana haakeutua konkurssiin. Omistajat eivät enää suostuneet laittamaan lisää varoja yritykseen. Lehden hallitus oli todennut heinäkuussa 2023 lehden velkojen ylittävän varat. Hallituksella ei ollut muuta mahdollisuutta kuin lähteä valmistelemaan Karjala Lehti Oy konkurssihakemusta, muussa tapauksessa se olisi yhtiön toiminnasta vastaavana syylistynyt konkurssirikokseen. Konkurssipesän pesänhoitajan mukaan ”pääasiallinen syy Karjala-lehti Oy:n konkurssiin oli ollut jo pidemmän aikaa jatkunut liian raskas kulurakenne yhtiön liikevaihdon tasoon verrattuna”.

Lehden viimeinen numero ilmestyi Lappeenrannassa 4.8.2022. Sen levikki oli loppuvaiheessa noin 4 400 kappaletta, kun se vielä 1990-luvun vaihteessa oli ollut yli 20 000.

Karjala – polvesta polveen

Karjalan Liiton tavoitteena oli jatkaa Karjala-lehden julkaisutoimintaa osana Liiton viestintää. Liitto osti konkurssipesästä lehden nimen, brändin, julkaisuoikeudet ja arkiston. Tietosuoja laki esti vanhan tilaajarekisterin siirtämisen uudelle julkaisi-

jalle. Karjalan Liitossa asiasta tehtiin päätökset sääntöjen mukaisesti sekä pidettiin luottamushenkilöhallinto tietoisena tilanteesta myös kokousten välissä.

Liitolla ei ole henkilöstöä, joka voisi ottaa tehtäväkseen lehden toimittamisen, joten toimitus ja taitto toteutettiin ostopalveluna ja toimisto auttoi lehtityötä rutiineita hoitamalla. Päätoimittajaksi saatiin kokenut lehtimies Sakari Nupponen. Kilpailutuksen perusteella hankittiin Karjala-lehden toimitus-, taitto- ja painatustyö PunaMusta Oy:ltä. Liittovaltuuston 25.3.2023 päätöksen tavoite tilaajamäärästä oli 3500 tilausta 12.7.2023 mennessä. Tämä olisi riittänyt julkaisun aloittamiseen syyskuussa 2023 juuri ja juuri oletuksella, että laadukas lehti saa lisätilauksia. Karjala-lehden talouden turvaavaksi tilaajamääräksi tavoiteltiin vähintään 5000 tilausta. Arviota pidettiin realistisena, koska lehdellä oli ollut yli 4000 tilaajaa.

Ensimmäinen uuden Karjala-lehden näytenumero ilmestyi 24 sivuisena 4.6.2023. Lehti esitteli uuden Karjalan Liiton hallinnon ja kolumnin oli kirjoittanut tohtori Jenni Haukio ”Kalevalaisen kulttuuriperinnön arvo”. Koko ajan pyrittiin taloudelliseen tehokkuuteen. Lehti jaettiin Liiton jäsenille, postitus yhdessä Karjalan Kunnaiden kanssa oli kustannuksia säästävää. Seurat ja yhteisöt tilasivat erikseen postitettuna lähes 5000 lehteä jaettavaksi eri tilaisuuksissa. Ennakotilaajia saatiin noin 1600.

Liittohallitus päätti 17.8.2023 toisen näytenumeron tekemisestä Karjalan Kunnaiden numero kolmen kanssa yhdessä jaettavaksi, koska ensimmäisen näytelehden tilaajamäärä oli suuri pettymys eikä mahdollistanut lehden säännöllistä julkaisemista. Lehden tunnetuksi tekemiseksi toteutettiin laaja markkinointikampanja mm. tilaajakilpailuna, somessa ja päivälehtien informaatiopalvelun kautta.

Karjala-lehden toinen näytenumero ilmestyi 29.9.2023. Ennakotilaajia saatiin lisää vain noin 600. Karjalan Liiton jäsenten tilauksia oli

tilauksista reilu 1500 ja koko ennakotilaajamäärä jäi alle 2300 tilaajan.

Karjalan Liiton liittovaltuuston päätös

Karjalan Liiton liittovaltuusto sai laajan selvityksen lehdestä ja sen koemarkkinoinnista 18.11.2023. Selvityksessä todettiin lehden olevan vahvasti tappiollinen kevennetystä toimitustavasta huolimatta. Ilmoitusten saaminen lehden oli vaikeaa jo vuosia, ja pienilevikkiseen vieläkin vaikeampaa.

Liittovaltuuston päätöksen mukaan ”Karjalan Liitto ei lähe julkaisemaan Karjala-lehteä säännöllisesti 12 kertaa vuodessa ilmestyvänä 20-sivuisena tabloidina viitaten lehtityöryhmän tekemään arvioon lehden kannattavuudesta. Karjala-lehden julkaisemisen kokeilu on ollut tarpeen perinteikkään lehden tulevaisuuden selvittämiseksi.

Liittovaltuusto päätti myös, että Karjala-lehden nimeä ja tunnusta hyödynnetään jatkossa Liiton julkaisutoiminnassa. Liiton järjestölehden Karjalan Kunnaiden ja Karjala-lehden yhteistyötä syvennetään ja etsitään mahdollisuuksia järjestölehden julkaisutiheyden lisäämiseksi. Tiheämmin ilmestyvä järjestölehti voisi sisältää myös uutismateriaalia. Samassa yhteydessä tulisi selvittää pitäjälehtien kanssa tehtävä yhteistyö ja mahdollisuudet sähköisen viestinnän kehittämiseen.

Selvityksessä on otettava huomioon Liiton toimiston henkilövoimavarat ja Liiton taloudelliset mahdollisuudet jäsenille maksuttomana tarjottavaan viestintään. Viestintäselvityksen toteuttamiseen haetaan erillistä hankerahoitusta.

Kiitos teille hyvät karjalaiset Karjala-lehden uudistamiseksi tekemästänne työstä!

Martti Talja
puheenjohtaja
Karjalan Liitto ry

Vuoksenranta-seuran vuosikokousuutiset 2023

Vuoksenranta-seura ry:n vuosikokous pidettiin 30.9.2023 Hotelli-Ravintola Uotissa Sysmässä. Seuran puheenjohtaja totesi kokouksen alussa, että Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on pysyvästi muuttanut seuran toimintaa siltä osin, että enää ei tehdä kotiseutumatkoja rajan taakse. Keväällä 2023 seura teki onnistuneen matkan tutustuen sotahistoriaan Mikkelin Muisti-näyttelyssä sekä Pohjois-Karjalan Joensuussa ja Ilomantsissa. Hyvästä palautteesta rohkaistuneena vuoden 2024 toimintasuunnitelmaan on kirjattu Porkkalan retki. Matkan ajankohdaksi kaavailaan 17.-19.5.2024. Tarkemmat tiedot, hinnat ja ilmoittautumisohjeet

tullaan laittamaan tammi-helmikuun jäsenkirjeeseen sekä alkuvuodesta 2024 facebookiin ja nettisivuille.

Pitäjäseuran puheenjohtajana jatkaa Päivi Virolainen. Hallituksen erovuoroiset Kati Kuisma ja Liisa Röksä valittiin uudelleen. Hallitustyöstä pois jättäytyvän Pirjo Virolainen-Kuisman tilalle valittiin Riika Kivelä Lahdesta. Muut hallituksen jäsenet ovat Taina Eskola, Eero Hildén, Pekka Kemppi, Armi Marklund, Irja Niilahti, Ossi Paappa, Olli Saarela ja Eija Virolainen-Nurminen.

Itse kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat eli hyväksyttiin tilit ja toimintakertomus vuo-

delta 2022 sekä toimintasuunnitelma vuodelle 2024. Jäsenmaksuksi vahvistettiin edelleen 35 euroa, josta 20 euroa on Karjalan Liiton osuus ja oman seuran 15 euroa. Vapaaehtoinen lehtimaksu on edelleen 10 euroa. Varsinaiset toiminnantarkastajat ovat edelleen Erkki Kiuru ja Esa Virolainen sekä varalla Päivi Barkaway ja Antti Mustonen.

Seuraava vuosikokous ja perinnepäivä päätettiin pitää lauantaina 28.9.2024 Hartolassa Itä-Hämeen museolla. Samalla päästään tutustumaan kokonaan uudistuneeseen Vuoksenranta-osastoon.

Päivi Virolainen

Onko allakka hankittu?

Tänä vuonna ilmestyi ensimmäinen Antrea-allakka. Kuvat ja tekstit olivat yleisluonteisia, niiden avulla johdateltiin entiseen Antreaan. Nyt on ilmestynyt ensi vuoden 2024 allakka. Sen teemana on urheilu ja liikunta – onhan ensi vuosi myös olympiavuosi. Jos hankintaa ei ole vielä tehty, allakan voi tilata www.antrea.fi -sivustolla olevalla tilauslomakkeella tai sähköpostilla sirkka.rautioaho@fimnet.fi. Hinta on 20 euroa + postituskulut.

Kuvia vuoden 2025 kalenteriin kerätään

Vuoden 2025 kalenterin teemaksi on suunniteltu juhlat ja vuodenvaihtus. Lukijoiden arkistoissa ja albumeissa on varmasti monia aiheeseen liittyviä kuvia. Yleensähan kuvia otettiin vain perheen ja suvun juhlahetkissä, mutta ehkä kuvia löytyy esimerkiksi myös virpomisista, laskiaismäestä, joulunvietosta tai juhannustulilta – kaikista arkea värittävistä tuokioista.

Lähetetyt kuvat luonnollisesti palautetaan ja allakkaan tulevien kuvi-

en lähettäjäjät saavat allakan palkkioksi. Aikaa kuvien lähetykseen on reilusti, aina syyskuun alkuun asti. Kuvaan mukaan tiedot siitä, mistä ja milloin kuva on otettu, mitä se esittää ja mahdollisesti henkilöiden ja kuvaajan nimet.

Jos saat kuvan skannatuksi, sen

voi lähettää sähköpostitse pirjo.tiippana@saunalahti.fi. Selkeintä on lähettää originaalikuva(t) postitse Pirjo Tiippana, Hakaniemenranta 26 a 39, 00530 Helsinki. Jos haluat keskustella etukäteen kuvista, soita Pirjolle puh. 050 525 3891.

Kiitos!

Evakkotiellä kesällä 2023

Teimme Jantusen sukuseuran ”evakkomatkan” itärajalta kohti länttä 3.–4.8.2023 kulkien samoja pikkuteitä, joita evakot taivalsivat yhdessä karjansa kanssa kesäkuussa 1944 tietämättä tulevasta.

Sukumme juuret ovat Vuoksenrannassa, ja sieltä lähdettiin myös evakkomatkalle. Vuoksenrantalaisista osa kulki Kirvun kautta suoraan pohjoiseen, mutta osa ohjattiin kulkemaan lännempää Enson, Immolan ja Virtutjoen kautta. Molempien tavoitteena oli Etelä-Pohjanmaalle vievä junarata. Tosiasiassa kaikki pienet tiet olivat täynnä evakoita ja karjaa, sillä isommat tiet oli varattu sotilaskuljetuksille.

Meidän matkareittimme alkoi Vuossenniskalta, jossa osa suvun lapsista ja vanhuksista pääsi kesäkuussa 1944 laivakuljetuksilla tai junalla eteenpäin. Matkasimme aluksi Niska-Pietilän vanhaa postitietä Ruokolahden Miettälään, jossa pysähdyimme Kollaa ja Simo Häyhä-museossa opastetulle kierrokselle.

Monet vuoksenrantalaiset evakot

tulivat Kirvun kautta juuri Miettälän seudulle tai Pajarinkylään ja edelleen Laikkoon. Ajoimme samoja teitä, joita kulkivat myös vanhempamme ja isovanhempamme hevoskärryillä tai karjaa ajaen kohti Kanta-Suomea pois sodan jaloista. Laikosta jatkoimme Torsansalon metsäisille pikkuteille, jossa moni evakko vietti sateisen ja kylmän juhannuksen 1944.

Matkan aikana seurasimme Antrean sotilashallintopiirin esikunnan sotapäiväkirjoista Vuoksenrannan evakuoinnin etenemistä ja kuulimme suvun kertomuksia evakkomatkoista ja asettumisesta uusille asuinsijoille sodan jälkeen.

Joukossamme oli myös neljä evakkomatkan aikanaan tehnyttä, jotka täydensivät kertomuksia omilla muistoillaan.

Seuraava määränpäämme oli Putikon asema. Sen kautta kulkivat monet evakot, ja asemalle tuotiin kaikki sotilaiden Vuoksenrannasta evakuoima materiaali, kuten maatalouskoneet, huonekalut ja vaatelaatikat. Putikosta materiaali kuljetettiin junalla

eteenpäin Ähtäriin, joka oli vuoksenrantalaisten ensisijainen evakuointipaikkakunta.

Asemalla viivähdimme tovin, sillä nykyinen ”asemapäällikkö”, savi-seppä Hannu Sairanen kertoi aseman historiasta ja siellä tapahtuneesta junaonnettomuudesta heti talvisodan päättymisen jälkeen maaliskuussa 1940. Tuolloin toinen juna törmäsi ratapihalla siirtoväkeä kuljettaneeseen evakkojunaan. Onnettomuudessa sai surmansa 14 henkilöä, joiden joukossa suvun jäsen sotamies Ahti Kiuru Vuoksenrannasta.

Junaonnettomuutta koskeneet asiakirjat olivat salaisia 70 vuotta ja vasta 2010-luvulla selvisi, että toinen juna oli ollut sotilasjuna.

Niin me, kuten evakotkin aikanaan, jatkoimme eteenpäin Punkaharjun nykyisen museotien läpi Savonlinnaan, jossa yövyimme.

Seuraavana aamuna suuntasimme Savonlinnasta länteen kohti Kallislahden asemaa, josta moni evakko-perhe pääsi junaan hevosineen ja lehmineen. Raija Jantunen kertoi meille

Kokoonnuimme yhteiskuvaan Mikkeliissä ennen kotimatkaa. (Kuva: Jani Juuti)

matkalaisille pienen lapsen muistikuviaan, kun hän 7-vuotiaana odotteli Kallislahdessa muutaman päivän junaan pääsyä yhdessä äitinsä ja veljensä kanssa. Lapset viettivät aikaa asemalaiturilla vesisateessa hetken alle suojautuneena.

Kaikki evakot eivät suinkaan päässeet junaan Kallislahdessa, vaan heidän piti jatkaa matkaa vielä ohi Pieksämäen Naarajärven asemalle saakka. Meidän matkamme jatkui Kallislahdesta Sulkavalle ja Puumalaan katsomaan lossipaikkoja, joissa lännempää reittiä tulleet evakot ja karja ylittivät kapulavetoisilla lautoilla Saimaan vesistöä matkalla Kallislahteen, Naarajärvelle tai muille asemille.

Paluumatkalla tutustuimme Mikkelissä Sodan ja rauhan keskus Muistin eri näyttelyihin sekä Päämajamuseoon. Museovierailu täydensi hyvin matkapäivien ohjelmaa.

Meitä oli matkalla yhteensä 34 sukuun kuuluvaa, ja jokaisella oli jo ennestään jokin liittymäpinta evakouteen. Kahden päivän yhteinen matka oli vahva tunnekokemus ja siksi hyvin mieliinpainuva kaikille osallistujille.

Seija Halme

Raija Jantunen oli Kallislahden asemalla Savonlinnassa edellisen kerran kesällä 1944, kun odotteli muutaman päivän evakojunaan pääsyä yhdessä äitinsä ja veljensä kanssa. (Kuva: Seija Halme)

Putikon asemalla saviseppä Hannu Sairanen esitteli meille aseman seudun historiaa. Aseman piha-alueelle tuotiin satoja kuormia sotilaiden Vuoksenrannasta evakuoimia työkoneita, huonekaluja ja vaate-laatikoita. (Kuva: Seija Halme)

Vierailimme Kollaa ja Simo Häyhä -museossa Rautjärven Miettälässä. (Kuva: Seija Halme)

Vuoksenrantalaiset Pohjois-Karjalassa

Vuoksenrantalaiset ovat keväisin lähteneet perinteisesti kotiseutumatkalle Karjalaan. Vuoden 2022 helmikuussa Venäjän Ukrainaankin tekemän suurhyökkäyksen takia moni asia on muuttunut. Emme enää pääse käymään totutuilla kotitankuvilla tarinoimassa ja muistelemassa edellisiä reissuja, teiden kuntoa ja jännitystä siitä, kauanko rajamuodollisuudet vievät aikaa.

Ehkä menetetyille alueille ei ole enää asiaa.

Moni karjalaisseura on tehnyt muutoksia toimintasuunnitelmiinsa ja jo muutama kuukausi Venäjän rajojen sulkemisesta hätäisimmät etsivät matkareittejä kotoisen Suomen puolelta.

Viime keväänä toukokuussa vuoksenrantalaisten kotiseutumatka suuntautui Joensuuhun ja Ilomantsin sotatielle. Bussimatka alkoi Lahdesta perjantaina aamulla anivarhain jatkuen Vääksyn, Sysmän, Hartolan, Mikkelin ja Varkauden kautta Joen-

suuhun.

Ensimmäinen varsinainen matkakohde oli Mikkelissä Sodan ja rauhan keskus Muisti, jossa sota-ajat nähtiin uudella tavalla museoituna. Historiaa oli mahdollisuus nähdä, kokea ja kuulla nykyteknologian keinoin. Erityisesti sodan tykkitulen ja pommikoneiden pudottamien pommien tuhot oli mahdollista kokea itse interaktiivisesti.

Päämajamuseo ja Muisti muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, joiden näyttelyt käsittelevät sodan ja rauhan teemoja sekä sotaa ilmiönä. Mikkelissä myös lounastettiin ja aikatauluun mahtui kaksi hyvää vaihtoehtoa. Mikkelistä matka jatkui Joensuuhun ja siellä majapaikkana oli hotelli Vaakuna. Maittavan hotellissa nautitun päivällisen jälkeen olikin rauhallisen iltaohjelman vuoro.

Seuraavana aamuna lähdimme Ilomantsin sotatielle paikallisen oppaan Rauno Suhosen seikkaperäisellä opastuksella. Ilomantsin Sotatie

muodostuu 150 kilometrin mittaisesta tieverkostosta. Ilomantsi on ainoa paikkakunta Suomessa, jossa on käyty laajoja taisteluja talvi- ja jatkosodassa. Sotatien varrella on kymmeniä muistomerkkejä, opastustauluja, museoita, rakennuksia ja entisöityjä taisteluasemia, joihin tutustumalla saa hyvän kokonaiskuvan Ilomantsin ainutlaatuisesta sotahistoriasta.

Vaikuttava Itäpiste

Matkan aikana kuultiin ja nähtiin Hattuvaaran, Öykkösenvaaran, Möhkön ja Taistelijan talon tienoita, sota- paikkoja, eikä matka Venäjälle ollut pitkä. Vaikuttavin ja ehkä myös jännittävin paikka oli kuitenkin Itäpiste, joka on Suomen itäisin piste. Paikalta näimme Virmajärven järven saarella Suomen ja Venäjän rajatolpat.

Kulkemamme reitti oli aidattu sinisellä köydellä ja oppaan mukaan ei ole syytä mennä sen ulkopuolelle rajavyöhykkeelle. Suhonen kertoi

Itäpisteellä matkalaiset kokoontuivat ryhmäkuvaan. Kuva: Jani Juuti.

Heikki Koljonen aisti myös Itäpisteen tunnelman rajavyyhykkeellä ja ikuisti kieltotaulun. Kuva: Eija Virolainen

esimerkein, että valvonta pelaa ja rajavartiolaitos kyllä tietää kameravalvonnan avulla, mitä paikalla tapahtuu. Otimme ryhmäkuvat ja vaikka viivyyimmekin paikalla muutenkin, niin askel oli melkoisen kevyt palatessa bussille.

Voisi ehkä luonnehtia, että paikka Venäjän läheisyyden vuoksi oli vähintäänkin jännittävä, jopa jollakin tasolla ahdistava.

Vaakunan päivällispöytä kutsui illalla ja sunnuntaiaamuisen aamiaisen jälkeen lähdimme kohti kotia Ilo-mantsin kautta Suomen ja Venäjän rajan pintaan. Reitti kulki osin itärajan tuntumassa.

Kuulimme Martti Taljan ja Mikko Halmeen esitelmät muun muassa jatkosodasta, jossa oli myös asikkalalaisia ja sysmäläisiä sotilaita (JR22/20. PR). Mikko Halme oli tehnyt napakan ja haasteellisen tietokilpailunkin.

Paluumatka sujui matkasta jutellen ja uutta suunnitellen Savonlinnan, Juvan, Mikkelin, Hartolan, Sysmän ja Vääksyn kautta takaisin Lahteen.

Eija Virolainen

Juhani Talikka oli vaikuttunut Öykkösenvaaran vuoden 1944 taistelupai-kasta, jossa vihollisen hyökkäys torjuttiin. Opastuskeskuksessa ja maas-tossa oli muun muassa entisiä taisteluasemia, karttoja ja valokuvia. Kuva: Eija Virolainen

Antrea-seura 70 vuotta, juhla

Antrea-seuran 70-vuotisjuhla viikonlopun vietto aloitettiin lauantaina 16. syyskuuta 2023 Lopella, Kormun kylässä Sulumäen tilalla urheillen. Silloin järjestettiin perinteinen antreaalaisten, kirvulaisten ja vuoksenrantalaisten välinen kolmiottelu. Lisäksi tapahtuman yhteyteen oli tuotu kyykkäturnaus, jossa vuoksenrantalaisten ja antreaalaisten voimasuhteita on punnittu viime vuosina. Tällä kertaa oli myös sovittuna, että Antrea - Vuoksenranta ottelun voittaja haastaisi kirvulaiset kyykässä.

Tapahtuma alkoi siis kolmiotellulla, jossa joukkueet kiersivät kolmella rastilla. Kirvulaiset kisailivat Heikki Hämäläisen johdolla ja vuoksenrantalaisten joukkueessa kisasivat: Pekka Kemppi, Pertti Talja ja Ismo Hutri. Antrean kotijoukkuetta edustivat: Reijo Martikainen, Reetta

Sojakka ja Seppo Vepsä. Perinteikäs taisto alkakoon!

Ensimmäisenä kolmen hengen joukkueiden tehtävänä oli tunnistaa mysteriesineet. Joukkueiden piti tunnistaa ja kertoa esitettyjen esineiden oikea, virallinen nimitys, tuomari Antti Partasen mukaan. Parhaiten mysteriesineet tunnisti Vuoksenrannan joukkue.

Toisena tehtävänä oli pitkien vanhojen rautanaulojen naulaus pölliin. Rastin parhaaksi julistettiin se joukkue, joka käytti pienimmän määrän iskuja kolmen järeän naulan naulauksessa kantaan asti pölliin. Rastin valvojan, Erkki Kokon tarkan katseen alla joukkueiden jokainen jäsen nautti yhden naulan ja myös ohilyönnit laskettiin. Vähimmillä iskuilla naulauksesta selvisi miehekkäästi Vuoksenrannan joukkue, muilla joukkueil-

la kun oli mukana myös naisia.

'Viimeisenä rastina toimi vaakunasuunnistus Sulumäen tilan ympäristössä. Pihapiiriin oli sijoitettu rasteja, joille oli sitten asetettu tunnistettavaksi luovutetun Karjalan kuntien vaakunoita. Vaakunasuunnistustehtävän voittajaksi nousi se joukkue, joka selvitti tiensä nopeimmin lähdöstä maaliin. Virheellisestä vaakunamerkinnästä lisättiin loppu-aikaan kuitenkin yhden minuutin lisäaika. Näin laskettuna vaakunasuunnistuksen voitti Kirvun joukkue.

Kun eri tehtävistä saadut pisteet ynnättiin yhteen, niin vuoden 2023 kolmiottelun voittajaksi julistettiin Vuoksenranta!

Tämän jälkeen monikymmenpäinen kisaväki suuntasi kahvittelemaan ja kuulemaan Harri Hatakan kertomuksia Sulumäen tilasta, jonka evakkokarjalainen perhe on luovuttanut Lopen karjalaisille. Kahvien jälkeen suunnattiin läheisen Kormun kyläkoulun kentälle, jossa miteltiin odotettu kyykkä-ottelu.

Kentälle merkittiin kepillä 5 x 5 metrin neliöt 10 metrin etäisyydelle toisistaan ja kyykät aseteltiin heitonneliön etureunaan kyykän sääntöjen mukaisesti.

Pelin avasi Antrean joukkue, jossa kisasivat Antti Partanen ja Reijo Martikainen. Peli eteni tasaisissa merkeissä karttuja heittelen ja kyykkiä pelineliöstä pois lyöden molempien joukkueiden niin onnistumisistaan huudellen kuin satunnaisesta traagisesta epäonnesta voihkien välillä. Erätauolle tultaessa laskettiin ensimmäisen erän akat, eli pelineliöön jääneet kyykät, papit, jotka ovat neliön rajalle jääneitä kyykkiä, sekä mahdolliset kuokkavieraat, jotka ovat taas pelineliöiden väliin ponnahtaneita kyykkiä. Näistä kustakin kertyi molemmille joukkueille miinuspisteitä.

Toisen erän avasi Vuoksenranta. Vuoksenrannan joukkueessa Ismo Hutri, Pekka Kemppi, Pasi Kuusinen ja Pertti Talja esittivät hienoja karttukaaria ja useita monen kyykän poistoa yhdellä lyönnillä. Edelleen

Antti Partasen taidokas ja keskittynyt kyykkäsuoritus. (Kuva: Marko

viikonloppu käyntiin kyykällä

peli eteni toisessakin erässä tasaisissa merkeissä, kuitenkin niin että Antrean joukkue alkoi saada tasaisemmin onnistumisia lähes jokaisella lyönnillä. Toisen erän jälkeen tuomari Janne Pullinen laski yhteen erien pisteet ja julisti voittajaksi Antrean-joukkueen, jonka tulos oli vähiten miinusmerkkinen.

Päivän päätteeksi pelattiin bonusotteluna siis Antrean ja Kirvun välinen ottelu, ja tästä jäi seuraaville kyykkäkohtaamiselle pohdittavaa, kun sen vei täpärästi peliin vasta tutustumassa ollut Kirvu.

Kirvun Heikki Hämäläinen löi poikansa kanssa kyykän bonusottelussa Antrean. Kaiken kaikkiaan päivä kolmiottelun ja kyykän parissa oli onnistunut. Ilma suosi, karjalainen tuttu puheensorina ja nauru raikui reippaan toiminnan ohessa ja ottelijoiden lisäksi kannustusjoukkoja oli paikalla kiitettävä määrä. Innolla urheileva Vuoksen varren kanssa jää odottamaan tulevaa suvea ja keskinäisiä koitoksia, joissa jatkossa täytyy tosin kiinnittää tarkemmin

Erkki Kokko valvoo Pekka Kempin naulausta. Takana Seppo Kuparinen, Pertti Talja ja Ismo Hutri kannustavat iskijää. (Kuva: Marko Kekki)

huomiota ennalta sovittuihin pelisääntöihin, jotta joukkueiden sukupuolikiintiöt ja koot ovat jatkossa sovitun mukaisia. Tämä on kuitenkin toissijaista, sillä tärkeintä tässä

kaikessa oli se, että nautimme yhdessäolosta ja lempeästä syyskuun kauniista säästä yhdessä pelaten, seurustellen ja juuriamme kunnioittaen.

Janne Pullinen

Vuoksenrannan Pekka Kemppi ja Antrean Reijo Martikainen suorittamassa hutunkeittoa kartun avulla. Takana Pertti Talja ja Ismo Hutri ja tuomari Janne Pullinen seuraavat tilanteen kehittymistä. (Kuva: Marko Kekki)

Vuoksenranta-osasto Itä-Hämeen Museossa

Itä-Hämeen museo on Itä-Hämeen alueen yhteinen seutumuseo, jolla on fyysiset museotilat Hartolassa, Koskipään kartanon rakennuksissa. Museon omistaa Itä-Hämeen Museo-yhdistys ry, jonka perusti kirjailija Maila Talvio vuonna 1928. Presidentti Relander vihki museon 30.6.1929.

Itä-Hämeen museossa on talti- oituna niin kartano- kuin kansan- omaista esineistöä, Vuoksenran- ta-osasto, kirjailija Maila Talvion, kirjailija Mika Waltarin ja runoilija Uno Kailaan muistohuoneet.

Kesäisin on vaihtuvia näyttelyi- tä. Museon kokoelmissa on kaik- kiaan noin 30 000 esinettä, jois- ta esillä on perusnäyttelyissä noin kymmenesosa.

Vuoksenranta-osasto on sijain- nut Itä-Hämeen museon pääraken- nuksen yläkerrassa. Tila oli tarkoi- tettu vaihtuvien näyttelyiden tilaksi sen valmistuttua vuonna 1978. Koh- ta 30 vuotta tilassa on ollut pysyvä- si Vuoksenranta-osasto. Vireillä ole- van hankkeen myötä osasto siirtyy viimein osaksi museon pysyviä ko-

koelmia pihalla sijaitsevaan aittara- kennukseen kunnostettavaan näyt- telytilaan. Tilaan tulee peruslämpö ja optimaalisemmat olosuhteet teks- tiileille sekä muille orgaanisille ma- teriaaleille. Tilaan saadaan myös esteetön kulku näyttelytilan raken- tamisen yhteydessä.

Nykyiset aitan näyttelyesineet on siirretty säilytystiloihin ja Vuok- senranta-osaston kokoelmien valin- ta näyttelyyn on työn alla. Jos kaikki menee suunnitellusti, niin Vuoksen- ranta-osasto valmistuu pysyväksi näyttelyksi vuoden 2024 kesäksi.

Vuoksenranta-osastoa on koottu lahjoitusten turvin kartutanäytte- lynä museon kokoelmiin 50 vuotta eli vuodesta 1973. Jatkossakin mu- seo ottaa vastaan Vuoksenrantaan, evakkotaipaleeseen ja asuttamiseen liittyvää materiaalia. Tosin kaikki materiaali ei tule esille, mutta mu- seo edelleen säilyttää kokoelma- ohjelman mukaisesti vastaanotta- maansa materiaalin.

Vesa Järvinen
museonhoitaja
Itä-Hämeen museo

Vuoksenranta-seura ry:n hallitus ja toimihenkilöt vuodelle 2024

Puheenjohtaja **Päivi Virolainen**, Päijätsalontie 91, 19700 Sysmä, puh. 0400 715933, paivi.virolainen(at)icloud.com (Korpilahti)
Varapuheenjohtaja **Pekka Kemppi**, Kotirannantie 33, 19700 Sysmä, puh. 040 5887290, pekka.kemppi(at)phnet.fi (Karkeala)
Sihteeri **Taina Eskola**, Oksatie 8, 18120 Heinola, puh. 040 8385660, eskola.taina(at)gmail.com (Oravankytö)

Hallituksen muut jäsenet:

Eero Hildén, Aurinkolahden puistotie 6 C 49, 00990 Espoo, puh 050 3551005, eero.hilden(at)vuosaari.fi (Härk'korpi)
Riika Kivelä, Karhunkatu 39 C 15, 15950 Lahti, puh. 040 4114691, riikakivela@gmail.com (Oravankytö)
Kati Kuisma, Ullantorppa 2 A 14, 02750 Espoo, puh. 050 5330359, kati.kuisma98(at)gmail.com (Korpilahti)
Armi Marklund, Lallukankuja 1 A 7, 00920 Helsinki, puh. 040 7764094, armi.marklund(at)gmail.com (Sintola)
Irja Niilahti, Tarhalante 377, 19600 Hartola, puh. 044 5829123, irja.niilahti(at)phnet.fi (Korpilahti)
Ossi Paappa, Kaurakedonmäki 15, 31520 Pitkäjärvi, puh. 050 5810099, paivi.paappa(at)somero.salonseutu.fi (Korpilahti)
Liisa Röksä, Teuvonkuja 2 B 10, 19650 Joutsa, puh. 0414510729, liisaroksa(at)gmail.com (Härk'korpi)
Olli Saarela, Pervikintie 4, 19600 Hartola, puh. 040 5219647, ollisaarela65(at)gmail.com (Korpilahti)
Eija Virolainen-Nurminen, Vanhansillantie 250, 19370 Nuoramoinen, puh. 040 3569655, nurmineneija(at)gmail.com (Oravan- kytö)

Kunniapuheenjohtaja **Martti Talja**, Keijutie 1 B, 15700 Lahti, puh. 044 9775599, martti.t(at)talja.net (Kaskiselkä)
Tuotemyynti **Pirjo Virolainen-Kuisma**, Töijensalontie 173, 19700 Sysmä, puh. 0400605562, pirjo.virol(at)kolumnbus.fi (Ora- vankytö)

Vuoksenrantalaiset Kirjakyläpäivillä Sysmässä

Vuoksenranta-seuran yksi kesän aktiviteetti on osallistuminen Kirjakyläpäiville omalla osastolla. Kolmepäiväisen tapahtuman vilkkain päivä on lauantai, jolloin myös vuoksenrantalaiset ovat mukana.

Myynti ei nouse kovin suureen rooliin, vaikka viime kesänä se nousikin ennätyslukemiin. Keskustelut osastolla pysähtyneiden ihmisten osalta ovat sitä vastoin lisääntyneet jatkuvasti. Moni kertoo mummolansa seinällä olevasta Vuoksenrannan tai Karjalan kartasta, vanhempiensa tai isovanhempiensa tarinoista tai käynneistä jo edesmenneiden vanhempien kotiseuduilla.

Keskusteluissa tuli esille Venäjän hyökkäys Ukrainaan. Ukraina sai paljon sympatiaa keskustelemaan pysähtyneiltä kuntalaisilta ja kesäasukailta. Onhan Ukrainan kokemus verrattavissa suomalaisten ja karjalaisten kokemuksiin talvi- ja jatkosodan aikana.

Seuran tarkoitus Kirjakyläpäivillä ei ole tehdä rajua myyntityötä, vaan tuoda karjalaisuutta esille, saada hyviä keskusteluja aikaan. Sysmän ja Hartolan seudulla on paljon siirtokarjalaisia ja heidän jälkipolviaan. Myös he haluavat saada uusinta tietoa ja kirjallisuutta aiheesta.

Eija Virolainen

Hannu Virolainen oli ensimmäisten joukossa kokoamassa myyntipöytää. Muut mukana olijat: Irja Niilahti, Päivi Virolainen, Pirjo Virolainen-Kuisma ja Eija Virolainen. Kuva: Päivi Virolainen

Antrea-Seuran johtokunta ja toimihenkilöt vuodelle 2024

Puheenjohtaja **Satu Stirkkinen**, Näyttelijäntie 5-7 B 16, 00400 Helsinki, puh. 040 8261075, [satu.stirkkinen\(at\)gmail.com](mailto:satu.stirkkinen(at)gmail.com)
Sihteeri ja myynti, **Sirkka Rautioaho**, Vapaalankuja 9B, 01650 Vantaa, puh. 040 7583525, [sirkka.rautioaho\(at\)fimnet.fi](mailto:sirkka.rautioaho(at)fimnet.fi)

Johtokunnan muut jäsenet:

Marko Kekki, Perjalantie 5 as 29, 11120 Riihimäki, puh. 0500770463, [m.kekki\(at\)gmail.com](mailto:m.kekki(at)gmail.com)

Erkki Kokko, Tanhuanatie 10 C, 00940 Helsinki, puh. 050 5487508, [ekku2002\(at\)hotmail.com](mailto:ekku2002(at)hotmail.com)

Reijo Martikainen, Koivikkotie 3 I 80, 00630 Helsinki, puh. 040 5452541, [reijo.martikainen\(at\)tuta.io](mailto:reijo.martikainen(at)tuta.io)

Antti Partanen, Vapaalantie 90 C, 01650 Vantaa, puh. 050 3599456, [a.partanen\(at\)outlook.com](mailto:a.partanen(at)outlook.com)

Janne Pullinen, Balderinkuja 3 B, 02720 Espoo, puh. 0400 480967, [janne.pullinen\(at\)gmail.com](mailto:janne.pullinen(at)gmail.com)

Reetta Sojakka, Vernissakatu 8 A, 00130 Vantaa, puh. 050 5144311, [reettasojakka\(at\)hotmail.com](mailto:reettasojakka(at)hotmail.com)

Seppo Vepsä, Purkalontie 85, 13880 Hattula, puh. 0400 166957, [seppo.vepsa\(at\)gmail.com](mailto:seppo.vepsa(at)gmail.com)

Nettisivusto: **Pirjo Tiippa**, Hakaniemenranta 26 A 39, 00530 Helsinki, puh. 050 5253891, [pirjo.tiippa\(at\)saunalahti.fi](mailto:pirjo.tiippa(at)saunalahti.fi), www.karjalanliitto.fi/karjalan-liitto/jasenyhteistot/pitajaseurat/antrea-seura-ry

Salme muistelee Karjalasta ja lapsuudesta

Olin perheen kuopus. Sairastin 4-vuotiaana keuhkokuumeen, luulivat, etten selviä. Jusjoukossa (kotitaloni nimi) oli kiertokoulu kipeänä ollessani.

Vaijasta jäi mieleen, että jätti lanttua linkkuveitsellä ja pisti annoksen suuhuni. Oli hyvää! Uudentuvan Siiri (Arponen os. Viskari) ja Aaro joutuivat minua nukuttamaan. Kyllä heija sai kyytiä, jotta likottajat pääsivät ulos leikkimään. Näin on Siiri kertonut.

Jusjoukon tupa oli korkea. Siinä oli joulukuusellakin korkeutta. Kerran piiriä pyöriessä se kaatua rojahti.

Eräänä kauniina kesäiltana olin Uudellatuvalla liian kauan. Menin tupaan, Jussi-eno tempaisi vyötäröltä remmin ja sanoi: Missä se tyttö on oikein ollut. Säikähdin ja peräännyin ovesta piiloon. Ryömin ulkoeteisen alle rappujen kohdalle. Kohta alkoi Salme-tytön etsintä. Oli jo hämärää, katsoivat verannan allekin, mutta eivät nähneet. Minä kyllä näin pihalle päin. Etsijät kävivät kankaallakin etsimässä. Paleli ja hämäräkin pelotti. Hiivin makuukamarimme sängyn alle. Mamma (äitini) tuli sieltäkin katsomaan ja karkulainen löytyi. En remmiä saanut.

Koulupiiristä

Hännikkälänniemen kansakoulupiiriin kuului Viskari-Partala. Koulu perus-

tettiin v 1928. Koulupiiri oli rauhallisella alueella. Aluetta rajoitti Vuoksi-Karjalan rata ja Viipuri-Antrea-Sortavala -maantie.

Pyhäkoulu oli Viskarilla joka pyhä. Matti Pulli oli pitkäaikainen, harras uskovainen opettaja. Pullilla oli iso tupa, jossa pidettiin aina kuusijuhla. Siellä olivat jo sähkökynttilätkin. Tämä komea talo paloi sota-aikana v 1943 pärekaton lentäneestä kipinästä. Siinä paloivat aitat ja navetat. Heille ehdittiin rakentaa uusi talo, kun taas 1944 lähdettiin uudelleen evakkoon.

Meillä Viskarilla oli hyvä uintipaikka Kaukslampi Husun ja Myllyojan takana. Tämä jäi Jusjoukon, Uudentuvan ja Myllyojan metsämaan keskelle. Siellä pulikoitiin Hilkan (Pitkänen os. Paavilainen) kanssa. Uimme kilpaa luodolle, 150 m rannasta. Siellä kyhjötimme vähän aikaa, huulet sinisenä, ja sitten takaisin. Aikuisnuoret polttivat lammin kalliolla juhannuskokkoa. Juhannuspäivänä kokon hiilloksella paloi kansakoulussa tekemäni leningin yläosa. Tuuli oli sen sinne lennättänyt. Kyllä pelotti kotiin mennä, mutta Hilka lähti asiaa selvittämään. Ja selvisihän se, vahinkohan se oli. Irja oli meillä usein tai minä Ivaskalla. Laskiaisena koulun jälkeen laskimme Malisen Riihikalliolta mäkeä, ”pitkiä pellavia”. Tänä päivänä se näyttää pieneltä.

Harjulan osto ja muutto

Vanhempani ostivat Harjulan vuonna 1928, joka oli rekisterissä Anttila. Muutimme Harjulaan äiti-Anni, isä-Juho, lapset Aaro, Martti ja Salme. Jusjoukolle jäivät mummo, vaija ja Anu-täti. Vaijani haudattiin 1934 Antrean sankarihaudan taakse vanhalle hautausmaalle.

Armeijaa varten rekisteröitiin hevosia – kaiken varalta. Aikuiset tunsivat jännitettä, mitä tuleman pitää. Antrean Sokeritehdas käynnistyi 1938 syksyllä ensimmäisen kerran. Meilläkin Jusjoukolla opeteltiin viljelemään juurikasta. Juurikas kylvettiin 1939 keväällä ja harvennettiin. Syksyllä ehdittiin nostaa, ennen kuin sotahommat alkoivat. Uudellatuvalla olivat juurikkaan nostotalkoot.

Vuonna 1939 oli kuuma kesä ja sodan uhka leijui ilmassa. Elettii kesän töitä tehden, niin kuin ennenkin. Mutta

syyskuun aikana kutsu kuului sotaväen käyneille ja suojeluskuntalaisille.

Sota alkaa 30.11.1939. Olin Jusjoukolla mummoa katsomassa. Kotimatalla Harjulaan olin ylittänyt Suluniskan sillan, kun kuulin lentokoneen tulevan. Käännyin ympäri, kone lensi matalalla joenuomaa seuraten. Oli venäläinen kone, ”ryssän tähti” koneen kupeessa. Kyllä säikähdin, ihme etteivät ampuneet.

Rajan läheltä tuli lähtö heti. Monilta jäi leivänpaisto kesken. Kohta seuraavina päivinä tuli rajan evakkoja Viskarille. Jusjoukon tupa asutettiin heti täyteen. Muutaman päivän kuluttua tuli tien täydeltä lehtiä. Aution, Husun Idan ja Jussin, peltohaka täyttyi. Siinä lehtiä lypsettiin ja syötettiin. Maito kierrettiin separaattoreilla voiksi. Tuotteet menivät armeijalle. Lehmät lastattiin Hannilasta junaan ja vietiin ympäri Suomea. Kuukaan ei enää omiaan saanut, pieni lihakkannikka tuli.

Viskarilta tuli evakkoon lähtö joulu-kuun alkupuolella. Meitä lähti mummo ja Anu-täti. Meeri, Marja ja minä, Ivaskalta Irja ja Into, sekä Martta Uimonen. Mamma, pappa ja Martti jäivät eläinten kanssa kotiin. Hannilan asemalta meidät lastattiin härkävaunuun. Määränpää oli Forssa. Sieltä Esko Pietilä vei meidät hevoskyydillä pitkällä reellä Tammelan Lunkaaseen. Pääsimme sisarukset Pietilän taloon.

Sinä talvena oli kovia pakkasia, -40 C. Yöt olivat kirkkaita, venäläiset pommit koneet jyräsivät kaiken öitä. Tammi-helmikuu oli pommitusten kovaa aikaa. Harjulan peltoaukeaman takana oli Asekorpi-Henttosen talo, jota 20.2.1940 venäläiset pommittivat. Hannilasta pakenivat sinne pakoon yöksi. Talon sisältä lähtivät pakoon metsään, kun metsänreunaan putosivat pommit. Siinä kuoli talon emäntä Alma Henttonen ja Hannilasta tullut Elina Partanen. Talon isäntä Jussi Henttonen haavoittui jalkaan. Kansanedustaja Toivo Ikonen vei haavoittuneen hevosella kirkolle apua saamaan. Asekorven-Henttosen ja Rahkosen maat olivat rajanaapureita.

13.maaliskuuta 1940 tuli rauha.

Evakkoaikana Forssassa

Kevätkuukaudet vuonna 1941 olivat kasvihuoneella kouluttamassa taimia.

Salme-tyttö Viipurissa.

Kesällä olin lavoilla istuttamassa. Kävin pyhänä aina Lunkaassa kotiväen luona. Kerrankin talvella lähdin sieltä suksilla viiden aikaan aamulla kun klo 7 alkoivat työt. Matkaa oli 18 km. Ensin Kuivajärveä pitkin, Saaren kansanpuiston ohi Pyhäjärvelle kohti Forssaa. Ehdin.

1941 Jatkosota alkaa

Olimme juhannuksen jälkeisenä päivänä lavoilla kastelemassa kun näimme lentokonelaivueen tulevan. Katsoimme niitä. Yht'äkkiä koneen alla välähteli, pommit lähtivät kohti Forssaa. Se oli sodan ensimmäinen päivä. Forssassa oli ilmahälytyksiä koko kesän, varsinkin öisin.

Alkoi Karjalan takaisinvaltaus. Päivänä, kun Viipuri oli vallattu takaisin, soitettiin Säkijärven polkkaa koko päivän radiossa. Viskari oli takaisinvaluttu 22. elokuuta 1941, Antrea kokonaisuudessaan 28. elokuuta. Antrean kirkko paloi syyskuun 16. pvnä venäläisten ampumana. Antrealaiset olivat valmiita palaamaan.

Isäni (pappa) Juho Viskari oli kotiin palaamassa Perho-hevosella kärryineen ja eväineen. Rahkosen lähellä olevassa risteyksessä oli kaatuneita miehiä ja hevosia, venäläisiä. Pappa pääsi kuitenkin onnellisesti kotiin, riisui Perhon valjaisista ja päästi vapaaksi. Perhokin tunsu olevansa kotona, käveli vain omalla pellolla syömässä. Pappa ehti olla koko kylässä yksin muutaman päivän. Yöt nukkui tuvassa, veti sängyn oven eteen ja kirves sängyn viereen, jos irtoryssiä (nimitystä "ryssä" käytettiin siihen aikaan yleisesti) yrittää tulla. Yhtenä yönä oli joku kulkenut rapun sivu, kasteessa näkyi jäljet - desantti?

Kun isäpappa kirjoitti ensimmäistä kirjettä kotiinpaluustaan vuonna 1941 näin: "Kirjoitan tätä kirjettä kotona omalla tuvan pöydällä". Saatuaani kirjeen, tein heti päätöksen lähteä Viskarille.

Tulin Viskarille armeijan autossa kirkonkylän kautta, niin pappa sai emännän taloon. Ensimmäisenä yönä huomasin kirppujen pureksivan. Paistoin perunapiirakoita vaikkei ollut maitoa tippaakaan. Hyvälle maistuivat. Lopulta mamman tuli kotiin kahden lehmän kanssa. Saimme maitoa ja voita omasta takaa. Viipurin läänin maanviljelysseuran kautta välitettiin eläimiä. Meillekin tuli yksi hieho 'Elo', joka oli kova potkimaan.

Sain aikanaan sen opetettua lypsettäväksi. Maito separoitiin kotona: kerma voiksi ja kurri kokkelipiimäksi.

Syyskuun lopussa ilma alkoi kylmetä. Perunan kaivuuta aloitettiin. 6. loka-kuuta oli pysyvä lumi maassa. Lumen seasta kaivoimme perunaa. Mamma säilytti raa'at perunankuoret, joihin kasvoi keväällä idut. Ne laitettiin keväällä maahan. Tuli hyvä sato.

Kotikylä alkoi täyttyä kotiintulijoista

Tammikuussa vuonna 1942 menin Tapiolan emäntäkouluun Joutsenoon. Sielläkin oli pula-aika. Edellisenä kesänä halla pienensi perunasadon. Söimme lanttulohkoja perunan sijaan. Olin Antrean Marttayhdistyksen apulaisneuvojana seuraavana kesänä. Konsulentti Martta Koironen Piiriliitosta oli tekemässä puutarhasuunnitelmia. Tästä jäi kipinä puutarhasuunnitelmien tekoon.

Sota-aikana oli tanssit kielletty. Pöhön Hanneksella oli kramofooni. Nurkatanssit olivat muodissa. Sotapojat tulivat lomalle ja halusivat tavata nuoria. Jo alkoi lähetti sanaa viemään, että nyt illalla.

Sotatoimet kiihtyivät

Keväällä vuonna 1944 kylvettiin viljaa ja sokerijuurikasta. Harvennusaikana jo tuntui turhauttavalta – ei taida enää kannattaa. Antrean asemaa pommitettiin ja lotat menivät metsään suojaan. Toinen pommitus oli, kun olin asemalla käymässä polkupyörällä. Olin takaisin tulossa, kulkenut Kuorekosken rautatiesillan yli ohi Kuorekosken seisakkeen.

Kylän kohdalla oli lentolaivue tulossa. Ajattelin, että omia koneita. Eivät olleet. Alkoi ryske käydä, pommittivat Kuorekosken seisaketta. Ryssät ajoivat takaa suomalaista sotilasammusjunaa, mutta juna ei pysähtynyt. Syöksyin ojan pohjaan, pyörä jäi tien reunaan.

Toisena päivänä kirkolla käydessäni yrittivät pommittaa Kuukaupin siltää. Taas peltoauekalla ojaan lähellä Kuukaupin siltää kirkon puolella.

Häät ja kotoa lähtö

Kesäkuu alkoi epävana. Sotilaiden lomia peruttiin. Uudentuvan Lempin vihkiäiset olivat tulossa 9. kesäkuu-

Evakkoaikana Forssassa v 1941.

ta. Kutsut oli lähetetty, pidot oli varattu. Sukulaiset ja kyläläiset kokoontuivat. Talikkalasta tuli sulhasen isä ja sukulaisia, mutta ei sulhasta. Venäläisten suurhyökkäys oli alkanut. Sulhas-Erkki oli tulossa junalla viime tipassa, mutta kesken matkaa tuli päiväkäsky, että lomat on peruttu. Erkki lähetti konduktöörin mukana kirjeen Hannilan asemalle asiasta. Veikko Mykrä toi viestin Uudelletuvalle. Kun tämä kirjeen tuoja saapui Uudelletuvalle, Lempi-morsian oli pukeutunut morsiuspuvun ylleen ja Ivaskan Irja oli morsiuspuvun kiinnittämässä morsiamen päähän. Morsiuspuku ripustettiin huoneen seinälle. Erkki-sulho haavoittui

Antrean kunnan kansakoulujen väliset hiihdot	
T.K. 29 p:nä suoritettiin Antrean kunnan kansakoulujen väliset hiihtokilpailut. Joihin osallistui kaikkiaan 12 henkilöä. Osanottajia, poikia ja tyttöjä oli yhteensä 112. Hiihdettävä matka oli pojilla 2,8 km ja tytöillä 2 km.	
Koululaistulokset kahdeksan kilometrin kiertopolkun voitti Antrean koulun koulunjohtaja 1 km. ajalla 5.48.91; 2) Lihon koulun koulunjohtaja 5.48.3; 3) Kokkala 5.54.9; 4) Puhila 5.58; 5) Hännikkälänlempi 6.02.4; 6) Mänttälä 6.08.1; 7) Hietola 6.26.7; 8) Neuvonen 6.27.8; 9) Ruusuvuori 6.28.2; 10) Hietola 6.30.9; 11) Kojola 6.38.6.	
Pojien kiertopolkun voitti nyt kolmannen kerran peräkkäin Hietolan koulu, joka sai sen osakseen. Keskimääräinen aika 4.38. Tyttöjen kiertopolkun voitti Lihon koulu ajalla 6.23.	
Mienkkoilaiset tulokset: Pojat: 1) A. Tsinen, Hietola, 12.50; 2) A. Puhinen, Kojola 14.27; 3) O. Hännikkönen, Kokkala, 14.27; 4) V. Linnu, Hietola, 14.54; 5) E. Puhla, Hietola, 14.58.	
Työt: 1) E. Visari, Hännikkälänlempi, 12.02; 2) H. Arminen, Lihola, 12.22; 3) H. Puhinen, Puhila, 12.27; 4) H. Ruusuvuori, Neuvonen, 12.28 ja 5) A. Kuikka, Mänttälä, 12.47.	

Antrean koululaishiihtojen tulokset.

vakavasti. Heidät vihittiin myöhemmin sotasairaalassa Jyväskylässä rauhantulon jälkeen. Sulhanen istui pyörätuolissa ja morsian seisoi vieressä.

Viikko Lempin EI-vihkiäisten jälkeen alkoi evakkoonlähtö. Niin tuli käskey, huomenna on lähdettävä. Oli sekasorron aikaa.

Meillä oli karjaa 12 kpl, kahdeksan lehmää ja neljä nuorta karjaa. Minä otin neljän lehmän vitjanpään toisen käden sormien väliin ja toiseen käteen neljä. Nuorikarja ei lähtenyt mihinkään aikalehmien välistä. Ja niin mentiin. Hevosia oli kaksi ja varsa. Varsa laitettiin emänsä aisaan kiinni. Kuorman päälle Jusjoukon mummo (minun mummoni) ja 5 v Marja-tyttö vieretysten istumaan. Ja mamma (äitini) ohjasti tätä kuormaa, Perho oli valjaissa. Kärryn peräkoukussa oli sonni köyden kanssa sarvistaan sidottuna. Pappa ajoi varsahevosta. Meeri lähti 18.6. vaunuissa yksivuotiasta Tuulaa työntämään ja Anu-täti kävelemään. Ivaskan kohdalta lähdimme Rahikkalaan päin. Tie oli täynnä pakoon ryssää lähteviä. Lähtö oli jännittynyttä. En muista,

pystyikö kukaan edes itkemään.

Kun pääsimme Hannila-Rahikkala tienhaaraan, niin sonni oli vielä voimissaan ja riuhtaisi itsensä irti. Se alkoi juosta Rahkosen peltoa pitkin ylöspäin. Minä lähdin perässä juoksemaan. Sain käännetyksi sonnin takaisinpäin. Taas matkaa jatkettiin Rahikkalaan päin. Sinä päivänä vaelsimme Joutsenon Lipiälän kylään, jonne pappa oli tavaroitakin jo kuljettanut. Olimme siinä 2-3 päivää kun tuli käsky siirtyä eteenpäin.

Kuljimme Lappeenrannan sivu päiväsaikaan. Ensimmäinen lepo- ja yöpymispaikka Lappeenrannan lentokentän lähellä. Lehmät olivat puussa kiinni, samoin hevoset. Nukuimme lattialla, kaikki paikat täynnä, evakkoja riitti. Yö oli rauhallinen, mutta aamuherätys oli surkea. Viholliskoneet pommittivat lentokenttää ja ampuivat majapaikkamme ympärillä konekivääreillä.

Kun koneet poistuivat, tuli pikalähtö eteenpäin. Sinä päivänä pakenimme ryssää 30 kilometriä yhtäjaksoisesti. Ilma oli kuuma ja aurinkoinen. Maantie oli täynnä lehmä ja hevoskuormia.

Katsoin taivaalle, tuleeko lentokonetta. Onneksi ei tullut. Pääsimme Savitaipaleelle. Saimme lepo- ja yöpaikan kuusen juurelta.

Lähdimme juhannuksena, minä ja Sallin Meeri, hakemaan juhannusaattoon Lipiälän kylästä sinne jääneitä muutotavaroita. Menimme Lappeenrantaan etsimään kuorma-autoa kuljetukseen. Lappeenrannan kirkossa oli armeijan kuljetusyksikkö.

Menimme epätoivoisina sisälle kirkkoon jonoon. Ihmisiä jonossa, ei mahdollisuutta. Tuli meidän vuoromme. Mikä ihme, armeijan upseeri oli talvella ollut Jusjoukolla porukkinsa kanssa majoittuneena ja minä olin muonittajana. Tämä upseeri tunsikin minut ja saimme armeijan kuorma-auton kuskineen käyttöömmek. Jouduin auton nokalle konepellin päälle tiputtamaan bensaa sen sieraimiin hame lähes korvissa.

Oli Juhannusaatto. Taistelut jyrivät Viipurin suunnalla valtavina. Oli ilta, taivas oli mustanpuhuva, oli kuin ukkosjytinä, kumina, satoi. Olimme menossa rintamalle päin, jylinä läheni ja koveni.

Viskarin koululaisia. Salme seisomassa kolmas rivi kolmas oikealta. Irja Ivaska keskellä toisessa rivissä.

Olimme perillä, kannoimme tavarat autonlavalle. Vähemmän tärkeää oli jätettävä.

Olimme juhannuspäivän 24.6. aamuna kuorman kanssa Savitaipaleen kirkolla. Saimme erään pikkutalon aittaan purkaa kuormamme. Saimme siitä talosta aamukahvin syötävän kanssa. Ja saimme käydä kamarin lattialle nukkumaan. Olimme koko päivän unessa. Illansuussa hyvin levänneenä lähdimme Sallin Meerin kanssa ”yksikköömme” kuusen juurelle. Siinä vietimme neljä yötä. Sitten pääsimme Selänpään asemalta junaan.

Junamatka oli raskas ja pelottava. Härkävaunussa olivat hevoset ja ihmiset, minä ja lehmät avovaunussa. Ilma oli muuttunut aurinkoiseksi ja kuumaksi. Joskus väliasemilla saimme eläimille heinää ja vettä. Ihmisille lotat tarjosivat syömistä. Riihimäen asemalla oli pysähdyspaikka, lypsimme lehmät. Ei tarvinnut maitoa maahan kaataa, kun riihimäkeläiset olivat kannuihin maitoa hakemassa.

Matka jatkui kohti Tamperetta. Meillä oli määränpää Siuro. Lehmät saimme metsähakaan, jossa kävimme ne lypsämässä.

Lähdimme Irjan kanssa Hämeenlinnaan lottapiiriin anomaan komennusta lottatehtäviin. Saimme komennuksen Kouvolaan lottapiiriin. Meitä Karjalasta lähteneitä lottia oli paljonkin komennusta hakemassa. Jaettiin tehtäviä. Paikka on salainen aseidenkorjauskomppania. Ei puhuttu julkisesti. Paikka oli Luumäen Taavetissa, peitenimi ”Puntari”.

Siellä saimme aseseppien koulutusta tehtävään. 28 lottaa oli tehtävässä mukana. Rintamalta tuli autolasti sodassa murskautuneita kiväärejä ja konekiväärejä. Lasti kipattiin hallin lattialle. Ne olivat romuina. Oijoime piiput, jynsättiin, laitettiin uudet puuosat ja lukot. Teimme ulkona tauluun koeammunnan. Sitten aseseppä tarkasti aseiden. Sotapojat olivat ihmeissään, mitä lotat saivat aikaiseksi. Kuorma lähti rintamalle takaisin.

Meillä oli kokohaalari työpukenä. Jokaisella oli oma ruuvipenkki, mihin kiväärit kiristettiin, ja omat työkalut. Tämä oli Suomessa ainoa paikka, jossa lotat aseita korjasivat. Alkoi syyskuu, 4.pvnä tuli aselepo.

Kapteeni Vuorenheimo tuli meille, Antrean tytöille Irjalle ja Salmelle, sanomaan, että voitte lähteä lomalle käymään vielä kotonanne.

Finlaysonin hiihdot, Salme vasemmalla.

Aselepo alkoi

Olimme muutaman päivän kotona Viskarilla. Saimme yöpyä Harjulan sotilastoimiston peräkammarissa ja Sallila oli heidän ruokapaikkansa. Mekin kävimme siellä syömässä. Loma alkoi loppua, oli aika lähteä. Mikä ihme, pappi ajoi Perhon kanssa kotiin. Pappi kaivoi omasta pellosta perunoita säkkiin. Niin lähdimme hevoskyydillä Antrean kirkolle. Pappi pyyhki kyyneleitä. Taas jää koti.

Muu kotiväki oli saanut muutto-käskyn Renkoon. Sain tulla taas uuteen paikkaan Rengon Kuittilan kylään Lemolan taloon. Sieltä hain Haapaveden nuvojakurssille, joka kesti vuoden 1945. Sieltä suoraan Pienviljelijäin keskusliiton kotitalousnuvojaksi Hämeenlinnaan. Minulle kuului kuusi kuntaa; Renko, Tyrvääntö, Hauho, Vanaja, Janakkala ja Hämeenlinnan mlk. 1947 siirryin

Antrean maamiesseuran puutarhaneuvoksi. Se lakkautettiin v 1950.

Rengosta Riihimäelle

Syksyllä vuonna 1947 muutimme Riihimäelle. Martti teki ensimmäisen asumuksemme. Lehmät olivat toisessa päässä ja ihmiset toisessa. Välissä oli tavara-astasto. Asunnossa oli hella, jonka alaosassa oli leivinuuni. Savupiippu oli isoista sementtiputkista. Vaarallinen kyläkin. Pahvista teimme väliseinän, tuli keittiö ja kamari.

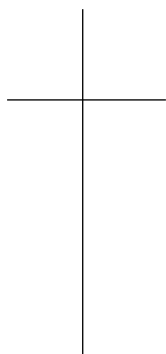
Oli mukava päästä oman katon alle asumaan.

Asta Paavilainen

Salme Rahkosen tytär Asta Paavilainen on kirjoittanut tekstin puhtaaksi äitinsä 1990-luvulla kirjoittaman tekstin pohjalta. Rahkonen on käyttänyt apunaan päiväkirjamerkintöjä.

Kuvat Salme Rahkosen arkistosta.

In memoriam

Vuoden aikana edesmenneitä antrealaisia ja vuoksen- rantalaisia

Lehdessä julkaistaan
vuoden aikana edes-
menneiden
antrealaisten ja vuoksen-
rantalaisten sekä heidän
lähiomaistensa nimiä.

Mukana ovat tiedot niistä
henkilöistä, joiden kuolemasta
toimitus on saanut tiedon joko
lehdistä tai omaisten tai
ystävien ilmoittamana.

Hakari Ritva Kaarina o.s. Kuisma	* 18.7.1938 † 9.10.2023	Vuoksenranta Hattula
Heikkonen Veikko	* 24.7.1928 † 4.8.2023	Vuoksenranta Joutsa
Hyväkkä Jaakko	* 28.10.1930 † 9.5.2023	Vuoksenranta Somero
Kuisma Reijo Tuomas	* 5.02.1940 † 13.08.2023	Kurikka Somero
Laine Lilja RIITTA Tellervo o.s. Virolainen	* 8.8.1944 † 4.2.2023	Töysä Sysmä
Romu Kalle Matti	* 19.10.1954 † 1.10.2023	Somero Saarijärvi
Ruponen Pekka Tapani	* 25.5.1948 † 11.6.2023	Töysä Sysmä
Tonteri Erkki	* 16.12.1931 † 27.7.2023	Vuoksenranta Hartola
Annikki Hallila	* 18.8.1932 † 24.9.2023	Antrea Helsinki
Matti Tuomas Ikonen	* 15.03.1942 † 24.10.1922	Antrea Riihimäki
Pekka Ruponen	* 31.12.1945 † 17.11.2022	Antrea Riihimäki
Tuomas JUHANI Suni	* 27.04.1930 † 12.03.2023	Antrea Helsinki
Matti Rahkonen	* 04.04.1934 † 16.03.2023	Antrea Espoo
Jouko Juhani Juhala	* 14.12.1933 † 05.04.2023	Antrea Espoo
Soili Marja Hietanen o.s. Ruponen	* 08.05.1954 † 25.03.2023	Pertunmaa Helsinki
Meeri Mirjam Hiltunen	* 24.02.1929 † 04.06.2023	Vuoksenranta Helsinki
Silja ANNIKKI Helena Pirjola o.s. Koljonen	* 15.08.1933 † 09.06.2023	Antrea Hausjärvi
Juha Ilmari Keinänen	* 16.11.1943 † 09.04.2023	Antrea Helsinki
Airi Anelma Heikkonen	* 10.03.1930 † 30.05.2023	Antrea Riihimäki
Eeva Maria Vanhanen	* 11.11.1934 † 01.06.1923	Antrea Riihimäki

In memoriam

Veikko Olavi (Veki) Ilén	* 25.10.1943	Antrea	† 03.08.2023	Riihimäki
Anna-Liisa Varis os.Tuomola	* 25.08.1925	Antrea	† 04.09.2023	Tampere
Leppänen Ritva Sinikka o.s. Kuparinen	* 27.04.1940	Tammela	† 29.10.2023	Turku
Lempi Ester Tammi o.s. Peltonen	* 19.12.1923	Vuoksenranta	† 18.10.2023	Kerava
Sinikka Jääskeläinen	* 26.2.1927	Antrea	† 10.1.2023	Lahti

HARTAUSKIRJOITUS

Ihmisen pelastuminen

Istuin Sysmän Pyhän Olavin kirkossa 30. syyskuuta Vuoksenrannan perinnepäivän alkajaistilaisuudessa. Opas kertoi, että kirkko on rakennettu roomalaiskatolisena aikana noin vuosina 1510-1520. noin 100 vuotta myöhemmin kirkko ja seurakunta muuttui uskonpuhdistuksen myötä evankelis-luterilaiseksi. Ajattelin, miten valtavan paljon on erilaisia kirkkoja maailmassa. Maailman 8000 miljoonasta ihmisestä vain kolmasosa kuuluu kristillisiin kirkkoihin. Suurimpaan, Rooman paavin johtamaan roomalaiskatoliseen kirkkoon, kuuluu reilusti yli 1000 miljoonaa ihmistä. Ortodokseja eli kreikkalaiskatolisia on noin 300 miljoonaa. Luterilaisia yhden tilaston mukaan noin 72 miljoonaa, heistä pääosa pohjoismaissa ja Saksassa.

Maailman suurin luterilainen kirkko on kuitenkin Mekane-Jeesus kirkko Etiopiassa. Luterilaisia on siis maailman tasolla suhteellisen vähän. Suomi on yksi maailman luterilaisimmista maista. Protestanttisia kirkkoja, kuten adventisteja, baptisteja, metodisteja ja niin edelleen on yhteen laskien muutama 100 miljoonaa. Vapaista kristityistä suurimpana helluntalaiset ja heidän kaltaisensa karismaattiset liikkeet. Heidän lukumääräkseen mainitaan ainakin 500 miljoonaa kannattajaa. Muun muassa Brasiliassa heitä asuu runsaasti sekä monissa Afrikan maissa. Ulkonaisesti jonkin kirkkokunnan

jäsenyys ei ole tae taivaspaikasta.

Uskonpuhdistaja Martti Luther kirjoittaa Katekismuksen uskonopiosassa: "Ihmisen elämän kallein asia on Vapahtajamme Jeesuksen tunteminen ja Jumalan lapseksi pääseminen." Jumala on asettanut jokaiseen ihmiseen jumalkaipuun. Siksi ihmissydän on levoton, kunnes se löytää levon ja rauhan Jumalan yhteydessä. Taivaaseen on vain yksi tie. Apt. 4:11-12 julistaa: "Hän (Jeesus) on se kivi, joka ei teille rakentajille kelvannut, mutta josta on tullut kulkemakivi. Ei kukaan muu voi pelastaa kuin hän. Mitään muuta nimeä, joka meidät pelastaisi, ei ole ihmisille annettu koko taivaan kannen alla." Herra Jeesus itse sanoo: "Minä olen tie, totuus ja elämä. Ei kukaan pääse Isän luo muuten kuin minun kauttani." Joh. 14:6.

Kuluneena syksynä saimme katella korjuuseen kypsyneitä viljapelloja ja nyt sato on korjattu talteen. Saakoon Jumala kiitoksen harvinaisen lämpimästä kesästä. Vaikka kuivuus paikoitellen koetteli, niin paljon on aihetta kiitokseen. Raamatussa kerrotaan, kuinka Jeesus ja opetuslapset katselivat elonkorjuuta odottavia pelloja: "Te sanotte: Neljä kuuta kylvöstä korjuuseen. Minä sanon: Katsokaa tuonne! Vainio on jo vaalennut, vilja on kypsä korjattavaksi. Sadonkorjaaja saa palkkansa jo nyt, hän kokoaa satoa iankaikkiseen elämään, ja kylväjä saa iloita yhdessä

korjaajan kanssa." Joh. 4:35-36.

Me Vuoksenrannassa tai evakkomatkoilla syntyneet alamme olla jo ikäihmisiä. Olemme kokeneet todeksi Hebr. 13:14: "Ei meillä ole täällä pysyvää kaupunkia, vaan odotamme ikävöiden sitä kaupunkia, joka tulee. "Siis ikuista elämää taivaan kodissa! Maallinen vaelluksemme ei liene enää kovin monia vuosia tässä maailmassa! Saamme valmistautua ikuista elämää varten ja kohtaamaan Jumalamme, jolle meidän kerran on elämästämme tehtävä tili.

Entisessä rakkaassa Vuoksenrannassa lähes kaikilla on ammattina maanviljelijä. Myös ensimmäinen Vuoksenlaakson metodistiseurakunnan pastori Anton Hyvärinen, paitsi että oli hyvä saarnamies, metsästäjä ja kalamies, viljeli hevosineen peltoaan. Yhdessä saarnassaan hän julisti: "Ihminen ei pelastu hyvillä töillä, vaan Jumalan armosta!" Niin se on! On tärkeää henkilökohtaisesti ottaa vastaan armo Jeesuksessa Kristuksessa. "Jolla on Jumalan Poika, sillä on elämä. Jolla ei Jumalan Poikaa ole, sillä ei ole elämää." 1 Joh.kirje 5:12. "Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän." Joh. 3:16.

Parhainta siunausta elämäsi!
Antti Mustonen

Rajalle, vaikkei rajan taakse

Rajantakaiset kotiseutumatkat päättyivät viime vuonna, mutta rajan pintaan lähdettiin tänä keväänä kotiseutumatkalla. Antrea-Seura teki Itä-Suomen kierroksen Lappeenrantaan, Nuijamaalle ja Imatralle 18.-20.5.

Matkajärjestelyistä päävastuun kantoivat Irma Kalke ja Satu Stirkkinen. Irma Nuijamaan entisenä kirkkoherrana tunsi tienoot ja yhteydet, Satu on järjestänyt vuosien varrella matkan jos toisenkin.

Paikallisena oppaana oli rajaseudun tunteva everstiluutnantti evp Seppo Ravantti, olihan hän aikanaan Lapin rajavartioston päällikkö. Kuljettajana oli tuttu Mika Jokinen. Hieno ohjelma ja täydelliset opastukset, 26 matkalaista totesivat yksimielisesti. Ja jatkoajatuksena: Näitä lisää!

Lappeenrannassa tutustuttiin Lap-

peen kirkkoon, Lottapatsaaseen ja Lallukan hautamuistomerkkiin. Vaikuttavaa Äiti Karjala -muistomerkkiä ympäröi 70 metriä pitkä musta kivimuuri, johon on hakattu noin 5500:n Karjalaan jääneen tai kadonneen sankarivainajan kotikunnat, nimet ja elinajat. Seuran puolesta kukat antreaalaisten nimien eteen laskivat Reijo Martikainen ja Satu Stirkkinen. Vaikuttava on myös sankarihautausmaalla sijaitseva Wäinö Aaltosen 1951 veistämä muistomerkki, jonka toisella puolella on Usko tulevaisuuteen ja toisella puolella Suru.

Yöksi majoituttiin Rakuunanmäellä sijaitsevaan hotelliin. Alue oli tuttu kolmelle matkalaiselle, jotka olivat aikanaan suorittaneet asepalveluksensa rakuunoina. Hevoset olivat silloin vaihtuneet polkupyöriin.

Uudenkaupungin rauhan rajakivellä, joka pystytettiin 1722, saimme katsauksen Markku Paavosepältä, jonka mailla rajakivi sijaitsee. Nuijamaalla tutustuttiin kirkkoon ja sen lähellä sijaitsevaan Sormuskiveen, valtaisaan siirtolohkareeseen. Rajan tuntumaan kävellessä nähtiin peltoaukeaman takana naapurin kyltit.

Paikallisesta makoisasta vieraanvaraisuudesta saatiin nauttia Räihän Marttojen tarjoamalla kenttälounaalla. Mutkaisten ja mäkisten teiden myötä tehtiin tuttavuutta rajaseudun maisemaan matkalla Konnun kylään.

Kylä on aikanaan koostunut yhdeksästä mäestä eli kulmakunnasta, joista neljä jäi sodassa rajan taakse. Konnussa tutustuttiin Aimo ja Ritva Liirin kotitilaan. Pihan reunassa olivat rajavyöhykkeestä kertovat kyltit.

Äiti Karjalan muistomerkin ympärillä on 70 m pitkä muistopaasi, jossa on 5500 sankarivainajan nimet 37 pitäjältä. Tulossa olleen Kaatuneiden muistopäivän kunniaksi kynttilät Antrean paaden juurelle toivat Reijo Martikainen ja Satu Stirkkinen. Sadusta, joka toimii matkanjohtajana, näkyy valitettavasti vain reppu.

Uudenkaupungin rauhan 1721 rajakivessä on Ruotsin puolella Ruotsin kruunu ja kirjain F kuningas Fredrikin mukaan ja Venäjän puolella venäjänkieliset kirjaimet GRA tarkoittaen granitsa, raja. Oppaana oli Markku Paavo-seppä, jonka tilan alueella rajakivi sijaitsee. Jääski jäi rajan molemmiin puolin. Venäjän puoleisesta osasta syntyi Antrea 1724. Ensi vuonna olisi siis 300-vuotisjuhla.

Tilalla riitti nähtävää niin pihalla, navetan ylisillä kuin ulkorakennuksissakin: kasveja, istutuksia, taidetta, erilaisia keräilyesineitä, muinaisesineistöä ym. Rajavalvonnan valppaudesta kertoo, että kahviteltaessa Konnun kylätuvalla kävi rajavartioston väki autolla tarkistamassa, mikä bussi täällä liikkuu.

Toinen yö vietettiin Imatran kylpylässä, jonka aallot tarjosivat virkistystä niin illalla kuin lähtöpäivän aamuna. Sekä Irma Kalke että Seppo Ravantti saivat Antrean pöytäviirin kiitoksena mielenkiintoisista ja asiantuntevista opastuksista. Toisiaan matkalaiset voivat myös kiittää aktiivisesta osallistumisesta ja mukavasta yhdessäolosta.

Oli hyvä reissu!

Teksti ja kuvat: **Pirjo Tiippa**

Oppaamme Irma Kalke esitteli Lappeen kirkkoa, jonka rakensi savitaipalelainen kirkonrakentaja Juhana Salonen vuonna 1792. Kirkko on omistettu Marialle, se on kaksoisristikirkko eli niin sanottu kahtamoinen. Tällä hetkellä se on viimeinen säilynyt kansanmiehen rakentama kirkko. Kirkon alttaritaulun on maalannut Aleksandra Frosterus-Sältin.

Rajan läheisyydessä liikuttiin Konnun kylän Turtianmäellä Aimo ja Ritva Liirin maatilalla. Nuijamaa menetti sodan jälkeen 60 % pinta-alastaan. Liirin ympäristö ja rakennukset ovat täynnä mielenkiintoisia taide-esineitä ja kerättyjä aarteita. Puhuttelevinta oli kuitenkin kuulla isäntäväen elämäntaivalta: Aimo Liiri oli pieni poika ja sisar kolmen kuukauden ikäinen, kun isä kaatui Antreassa. Ritva Liiri kertoi synnyinkotinsa sijaitsevan 900 metrin päässä rajan toisella puolen – se näkyy silloin, kun ei ole lehti puussa.

Nuijamaan nähtävyyksiä on yksi Suomen suurimpia siirtolohkareita. Lohkareesta on monia tarinoita: kerrotaan jonkun ratsastaneen hevosella sen huipulle. Ylös oli päästy, mutta alas tullessa oli tarvittu riukuja avuksi. Toisen tarinan mukaan huipulta on löydetty käden luuranko ja sormus, joiden arvellaan joutuneen sinne nälkävuosina linnun kuljettamana. Sormuskivi-nimitys juontaa tästä tarinasta. Kiven päällä on kerrottu olleen jonkinlainen paviljonki tai huvimaja. Kivi on ollut myös tähistyspaikka ja siellä lotat pitivät ilmavalvontaharjoituksia ennen talvisotaa. Tämä on myös paikka, josta Nuijamaan miehet lähivät talvisotaan 13.10.1939.

Asiantuntevana paikallisena oppaana oli everstiluutnantti evp Seppo Ravantti, jonka johdatteluina tutustuttiin muistomerkkeihin ja niiden historiaan. Tässä ollaan Juho ja Maria Lallukan muistomerkillä.

Nuijamaan toinen kirkko valmistui 1948 ja oli ensimmäinen sodan jälkeeseen Suomeen rakennettu kirkko. Ensimmäisen vieressä olleen poltti venäläisten kranaatti 30.6.1941, vajaa kaksi kuukautta ennen kuin Antrean kirkko koki saman kohtalon. Nuijamaan kunta liitettiin Lappeenrannan kaupunkiin 1989, seurakunta liitettiin vaiheiden jälkeen Lappeen seurakuntaan. Oppaamme Irma Kalke oli Nuijamaan viimeinen kirkkoherra.

Antrean Hannilassa vuonna 2015

Kävimme Karjalassa, mie sekä tyttäreni Aino ja Anna. Hannilan kylätoimikunta järjesti matkan kotikylään 6.-7.6.2015. Matka taittui Viipurin ja Johanneksen kautta Antrean Hannilaan. Hyppäsimme bussiin Kouvolan matkakeskuksessa aamupäivällä. Bussissa oli tuttuja ja tuntemattomia. Nuoria, Karjalan ensikertalaisia oli paljon. Kouvolasta ajoimme suoraan Vaalimaalle, jossa ylitimme rajan.

Viipurissa jäimme autosta Pyhän Annan kruunun kohdalla ja kävelimme kahden portin läpi kaupunkiin. Muuta sisään tuloa lännestä Viipuriin ei ennen ollut. Tämä Haminan portti oli Turusta saapuvan tien päätepiste. Pyhän Annan kruunu on mahtava 1700-luvulla rakennettu linnoitus ja se on vaatinut suunnattomasti työtä.

Tultuamme kaupunkiin kiipesimme Tervaniemen puistoon, josta avautui kaunis näkymä vanhaan kaupunkiin. Mäen laella seisoivat Pietari Suuri, joka on sieltä vuoroin

Suomen leijonan kanssa vahtinut Viipuria. Gunnar Finnen veistämä, osittain vaurioitunut Itsenäisyyden leijona on saanut uuden kodin Monrepos'n puistossa.

Mainion oppaamme Kyösti Toivosen opastama kävelyretki alkoi Torkkeli Knuutinpojan torilta. Mahtimiehen patsaan taustalla on vanha raatihuone, johon rakennettiin pari kerrosta lisää sen muututtua kaupunginmuseoksi. Sen vieressä on Lempi Jääskeläisen kirjoista tuttu Weckroothin talo.

Kävelimme Linnankadun kautta vanhan tuomiokirkon raunioille, jonne Mikael Agricola on todennäköisesti haudattu. Kirkko ei ole enää tunkiona, mutta sen sisus kasvaa rehevää risukkoa. Sen vieressä oli suomalaisten sotilaitten kenttähautausmaa. Vanha kellotorni oli rakennustelineitten peitossa. Onneksi, sillä huonoon kuntoon päässyt torni alkoi olla jo vaarassa sortua.

Jatkoimme Luostarinkadun

vanhalle kiltatalolle, joka on yksi säilyneistä Viipurin keskiaikaisista rakennuksista. Ehkä siinä on sijainnut myös kaupungin ensimmäinen raatihuone. Kiipesimme mäen laelle, jossa on dominiikaniveljeskunnan, myöhemmin maaseurakunnan kirkko. Fransiskaaniensa vastaava konventti sijaitsi kaupungin pohjoispuolella lähellä Karjaportinkatua, mutta siitä ei ole mitään jäljellä.

Katsoimme raatitornin, joka toimi myöhemmin kirkon kelloapulina. Kävely päättyi raatihuoneen torin kautta kauppatorille ja kauppahalliin. Jatkoimme kierrosta bussilla. Pysähdyimme Punaisen lähteen torilla ja kiersimme Aallon kirjaston ja Mäntysen Hirven.

Valitettavasti kirjasto oli suljettu, emmekä päässeet ihastelemaan restauroituja sisätiloja. Tämän jälkeen siirryimme kohti Havin valleja osan porukasta jäädessä pellavakauppaan. Valleilla on linnoitusrakennelmia idästä tulevaa

Hannilan uusi ja nykyaikainen seisake.

Aino ja Anna Mykrä ihailevat Hannilan vehreyttä.

uhkaa vastaan. Tämä kuvaa hyvin kaupungin historiaa ja asemaa idän ja lännen välissä. Vallanpitäjästä riippuen linnoitus on rakennettu molemmiin puolin kaupunkia. Havilla on ulkoilmanäyttämö kesäteatteria ja laulujuhlia varten. Puistomainen vyöhyke on lähes luonnontilassa ja oivallinen ympäristö piknikille. Grillit kärysivät nykyisten viipurilaisten viettäessä siellä viikonloppuaan.

Oli aika lähteä kohti Johannesta ja Lokki-hotellia, jossa yövyimme. Ohitimme Uraan ulkosataman ja valtioneuvos Johannes Virolaisen kotikylän Yläsommeen. Johanneksen pitäjän venäjänkielinen nimi on Sovjetskij, vapaasti suomennettuna Neuvostola. Osoitteen nimeä sille ei olisi voitu antaa. Harmaat betonibunkkerit, hruštšovkat, piirittävät keskustan ja antavat sille ankean ilmeen.

Jaloittelimme päivällisen jälkeen tutustuen kylään. Kirkko tuhoutui sodassa ja sen paikalle ovat johanneslaiset pystyttäneet muis-

tomerkkin. Merenranta oli kaunis ja kivipenger hyvin säilynyt. Veden rajassa oli venäläisten sotamuistomerkki. Kyösti kertoi, että lähes joka paikkakunnalla on oma, erityinen taistelun tai vastaavan tapahtuman muistopaasi, joka kukitetaan juhlien yhteydessä.

Muistomerkki voi viitata muuhunkin kuin suureen isänmaalliseen sotaan. Näin vahvistetaan kansallistunnetta. Muutamia suomalaistaloja on vielä pystyssä, mutta niiden kunto on huono. Johanneksessa on nykyisin asukkaita n. 7000 ja suurin työnantaja on Hackmanin sellutehtaan perillinen.

Aamu valkeni tuulisena mutta aurinkoisena. Ajoimme Viipurin kautta Portinhoikkaan. Voitonpäivän tekokukat loistivat venäläisten massiivisella muistomerkillä, jonka vuosiluvuissa on noteerattu myös talvisota. Pääsääntöisesti se on Venäjällä unohdettu ja vaiettu pienenä rajakahakkana.

Suomalaisten muistomerkille laskettiin kylätoimikunnan seppe-

le. Kotoiseen tapaan se on vaatimatonta, jopa sympaattinen naapurin suureen ja mahtavaan verrattuna. Näillä main käytiin Suomen kohtalon hetket. Miehiä kaatui, Karjala menetettiin, mutta itsenäisyys säilyi. Vähin mitä voimme tehdä on muistaa ja kunnioittaa niitä miehiä, naisia, perheitä ja karjaakin, jotka antoivat kaikkensa että olemme edelleen tässä.

Ja sitten nokka kohti Hannilaa, jonne ajoimme Jääsken Ahvolan ja Seitsolan kautta. Matkamme vanhin alkuasukas, Mari Airola (hannilaisittain Laurila Mari), selosti reitin varrella olevat talot ja tilat. Pysähdyimme kylän läheiselle mälle, mutta rehevä pöheikkö peitti näkymän kylään. Asemanseudulla hämmästys oli suuri. Ratatyöt oli saatettu päätökseen. Kylälle leimaa antava asema-rakennus oli purettu. Tilalle oli rakennettu ikkunaton valkea pytinki ilmeisesti varastoksi ja radan automatiikkaa varten. Vielä kolme vuotta sitten tekniikka oli suomalaisajalta. Uu-

Moneen kertaan ulkonäköään muuttanut Mykrän talo.

det ja komeat asemalaiturit oli tehty kiskoja reunustamaan.

Uutta ja vanhaa oli sulassa sovussa sekaisin. Osuuskaupan rakennus on vuosi vuodelta huonommassa kunnossa ja luhistuu, ellei sille tehdä jotain. Kolme vuotta sitten puolikkaaksi ruhjotun osuuskassan talon taival on nyt kokonaan päättynyt. Vuonna 1882 rakennettu Karjalan rata mullisti aikoinaan kylän elämän ja teki hiljaisesta maalaishylästä vilkkaan asemapaikan. Rautatie leimaa edelleen kyläkuvaa. Voisi sanoa, että valmistumaisillaan oleva Antrea-Kiviniemi rata on mullistanut uudelleen kylän ilmeen, mutta vain fyysisesti. Tuplaraiteet, sähköistys ja moderni seisake hallitsevat maisemaa. Mutta hiljainen maalaishylä näyttää edelleen hiljaiselta. Uusi rata ei ole tuonut elämää.

Venäjä siirtää rahtiliikenteen Viipurin ja Koiviston satamiin sekä Antrean kiviluotukset uudelle radalle ja jättää suoran yhteyden Viipurista Pietariin henkilöliikenteelle. Hallitseva väri on vaaleansininen. Pitkät meluaidat radan molemmin puolin peittävät vanhan näkymän ja hallitsevat tilaa. Toisen aseman seudun maamerkki, kallio, on räjäytetty ja louhittu.

Keskeltä on vedetty uusi maantie kohti Rahikkalaa. Mykrän ylikäytävää ei enää ole, se on siirretty etelämmäksi uuden tien mukaisesti. Pidetään ylikäytävällä kuitenkin vanha perinteikäs nimi, sillä seisakekin on edelleen Hannila. Ylikäytävän kohdalle on ilmestynyt sinivalkoinen vartiokoppi.

Kyösti kertoi, että siellä on aina päivystäjä valvomassa liikenteen sujuvuutta. Ajoimme bussilla

kansakoululle, josta ryhmäkuvan jälkeen haarauduttiin omille maille. Koulu on asuttu ja talon asukas tervehti meitä portailla. Kävelimme ohi Harjun ja Kovasen mökin Mykrän talolle. Taloa oli taas paikkailtu ja pihamaalle tehty uusia pikkuvajoja ja muita virityksiä.

Isokokoinen koira haukkui pihalla. Menin pihaan ja vajasta tuli talon nykyinen haltija. Esittelin itseni ja jokeltelin venäjäksi että isäni on syntynyt tässä. Mies sanoi harasoo ja toivotti dasvidanjaa.

Enempää emme jutelleet kun kanssakäyminen ei lähtenyt vauhtiin. Kävimme vielä Laurilassa, kylän suurimmalla tilalla ennen sovittua kokoontumista bussille. Kiersimme tietä myöten ja Sutelan kohdalla tapasimme Rönöön menijät Saikkosen (os. Pöhö) Pirkon johdolla. Saavutimme Marin joh-

taman Laurilan väen ennen taloa. Talon katto on uusittu ja päädyn ikkunapuitteet vaihdettu. Talon asukas toivotti meidät tervetulleiksi kastellen viljelyksiään. Vanhat suomalaistalot ja tilat ovat usein pietarilaisten ja viipurilaisten ke-säasuntoina, niin myös Laurila.

Lähdimme takaisin kohti ase-maa Sutelan takaa vievää polkua pitkin. Luonto oli vihreää ja kau-nista. Maasto vaihteli lehtometsäs-tä kosteikkoon, sillä Pienenjärven vaikutus ulottui tänne saakka. Met-sä on luonnontilassa, keloja pitkin ja poikin. Aino löysi pakurikäppää, jota otti tuliaisiksi. Siitä saa maini-ota ja terveellistä teetä. Saavuim-me aseman takana olevalle mäelle, Lahenmäelle, jonka rinteessä hei-nä vyötaisille saakka. Levähdim-me ja söimme eväät kallion laella.

Nautimme maisemasta ja au-ringosta, joka tuli kuin tilaukses-ta kotikylän kävijöille. Pienijärvi kimalteli kauempana ja näytti kutistuneen entisestään. Ylitimme ra-dan uuden laiturin kohdalla. Jalan-kulkijoille oli jopa liikennevalot. Bussi odotti jo Mykrän ylikäytävällä ja jatkoimme matkaa Jääs-ken kautta Imatralla. Poikkesim-me Jääsken kirkolla, oppaamme kotikirkon paikalla. Vuoksi virtasi vuolaana kirkon vieritse.

Matka oli antoisa. Kyösti Toi- vonen oli mainio opas ja tarinan- kertoja.

Ensikertalaiset tyttäreni olivat vaikuttuneita kokemastaan. Kont-rasti rajan molemmin puolin häm-mensi, mutta olin siitä jo etukä-teen kertonut. Hiljainen Hannila valloitti vihreydellään. Viipurin historiallinen keskusta oli heistä komea ja monikerroksinen, mutta esikaupunkialueet ränsistyneitä ja rumia muistutuksena neuvostoval-lastä. Oppaamme Kyösti Toivonen antoi niin paljon tietoa, että tyttä-reni eivät jaksaneet vielä kaikkea sisäistää. Minulle se taasen oli oiva lisä Karjalan kokemuksiini. Kyösti oli myös hyvillään, että nuoria oli saatu liikkeelle. Heitä oli mukana enemmän kuin millään hänen vetä-mällään matkalla.

Teksti ja kuvat: **Timo Mykrä**

Leipä on Jumalan viljaa

Tämä kirjoitus perustuu Karjalai-sen perinteen työryhmän kyselyyn *Lapsuus Karjalassa*. Vastaukset tuli-vat vuonna 1978. Osa vastaajista oli syntynyt 1800-luvun lopulla. Jotkut olivat eläneet niukan leivän oloissa, jopa joutuneet käymään kerjuulla ai-nakin vuonna 1918. Ennen sotia us-konnolla oli huomattava merkitys kasvatuksessakin, Jumalaan vedot-tiin. Niinpä yleisesti todettiin leivän olevan Jumalan viljaa. Leipä oli py-hää. Isä meidän rukouksessa pyyde-tään Jumalaa antamaan meille joka-päiväinen leipämme. Moni emäntä teki leipätaikinan valmiiksi alustet-tuaan päälle kämmensyrjällä ristin. Leipä – erityisesti rukiinen – oli ruu-an perusta: leipä miehen tiellä pitää.

Monissa perheissä luettiin ruoka-rukous aterian aluksi ja kiitettiin lo-puksi: kiitos Jeesus ruuasta.

Leipää käsiteltiin kunnioittavasti

Leivän käsittelyssä oli kirjoitta-mattomat säännöt. Ne opetettiin jo lapsille ja siirtyivät siten sukupolves-ta toiseen. Leipä asetettiin pöydälle, leipäkoriin tai lautaselle aina pohja alaspäin. Jos niin ei menetelty, seu-rasi jokin vahinko: talous ei pysynyt pystyssä tai lampaille tuli jokin on-nettomuus. Jos leipäpala putosi latti-alle, se piti nostaa pois, palasen pääl-le ei saanut missään nimessä tallata. Pöydässä leipää piti syödä rauhalli-sesti eivätkä lapset saaneet juoksen-nella ulkona voileipä kädessä. Tie-tenkään leipää ei saanut viskellä. Pöydän päässä istuva isäntä leikkasi leivän, ja itselleen kantapalan: ka-sa leivän kantajalle. Pöydällä olevan leivän päälle ei saanut asettaa veistä.

Leipä siunauksena

Tuliaisiksi vietiin usein leipä, uu-teen kotiin leivän lisäksi suolaa. Or-todoksit leipoivat suuren paaston keskisellä viikolla pienet leivät, joi-den päälle tehtiin risti. Lapsi vei lei-vän kummilleen, joka siunasi hänet tekemällä leivällä ristin hänen pään-sä päällä. Muutamien ristileipien si-

sään pantiin kolikko, joka tuotti löy-täjälleen onnea. Ristileivistä puolet pantiin ikonin taakse. Keväällä ne syötiin vehnän kylvön aikaan pellol-la, jotta vehnä kasvaisi hyvin. Orto-doksit asettivat aletun leivän pöytään leikattu puoli ikonia kohti. Ortodok-sit tekivät ristinmerkin ikoniin päin aloittaessaan ja lopettaessaan aterian.

Ortodokseilla oli Raja-Karjalassa tapana viedä haudalle leipää tai pii-rakkaa. Jouduttuaan evakkoon muu-alla Suomessa tapaa pidettiin outona ja se jäi pois. Haudalle kukkien jouk-koon piiloon joku kuitenkin ripotteli leivän muruja.

Tverinkarjalassa kävin nuoren naisen kanssa hautausmaalla, hän vei kahden lapsena kuolleen sisaruksen-sa haudalle leipäviipaleita. Soikko-lassa Venakontsan kylässä Jevdokia Sevastjanova kertoi isänsä asettaneen yöksi pöydälle lasiin kotiolutta ja la-sin päälle viipaleen leipää Jumalaa varten. Aamulla hän joi oluen ja vei leivän hevoselle, näin tuli Jumalan siunaus.

Sana leipä kielellisenä vertauskuvana

Leipä merkitsee toimeentuloa: saada toimeentulonsa pellosta, ansai-ta leipänsä virkamiehenä. Päästä lei-pään kiinni - siis työhön. Pysyä lei-vässä, eli ansaita elantonsa. Valtion leipä on pitkä ja kapea, siis vaatimat-tomat palkat. Sanonta leivätön pöytä on katettu tarkoittaa vankilaa.

Uskonnollisessa mielessä Kristus on leipä, joka on tullut taivaasta. Joka syö sitä leipää elää ikuisesti.

Monesti kaupungissa kaupassa laajoja leipävalikoimia katsellessani ajattelen: mikä on leivän arvostus nyt – vai onko sitä? Huomaan etsiväni lapsuuteni kotileipää, suurta paksua ruislimppua – ihan sellaista ei löy-dy. Limpun ja reikäleivän raja menee Päijänteen tienoilla. Tosin Sysmässä paikkakuntalaiset tekivät reikäleipää. Koulussa opettaja oppilaiden eväslei-piä katsellessaan voi päätellä, ketkä olivat hämäläisiä, ketkä karjalaisia.

Marjukka Patrakka

Vuoksenrannan seurakuntien historiasta

Vietämme nyt Pähkinäsaaren rauhahan 700-vuotismuistovuotta. Vuonna 1323 Novgorodin suuriruhtinas Juri luovutti Jääsken, Äyräpään ja Savilahden (Savon) kihlakunnat Ruotsin kuninkaalle. Jääsken kihlakuntaan kuuluivat Jääsken lisäksi seuraavat myöhemmin itsenäisinä kuntina esiintyneet alueet Ruokolahti, Joutse-
no, Rautjärvi, Kirvu, Antrea ja Vuoksenranta. Kihlakunta oli maamme väkirikkaimpia. Alueella asui n. 9000 asukasta vuonna 1571.

Suuren Pohjansodan seurauksena Uudenkaupungin rauhassa vuonna 1721 eteläinen osa Jääsken kihlakuntaa liitettiin Venäjän keisarikuntaan. Lupa oman, Pyhän Andreaksen seurakunnan perustamiseen ja kirkon rakentamiseen saatiin Pietarista 21.10.1724.

Vanhat kirkkorakennukset sijaitsivat nykyisen vanhan hautausmaan takakulmassa. Antrean uusin kirkko järjestyksessä kolmas valmistui vuonna 1893. Kirkossa oli 1800 istuinpaikkaa, tuhoutui vuonna 1941 vihollisen tykkitulesta suomalaisten jo vallattua Antrean kirkonkylän. Tulevan Vuoksenrannan alueen eriytymispyrkimykset eivät näin olleet ainutkertaisia. Jääsken, Antrean ja Kirvun seurakuntien rajoja oli muutettu parin vuosisadan aikana seurakuntalaisten vaatimuksesta.

Konkreettisena esimerkkinä pit-

kien asiointimatkojen vaikutuksesta kirkollisiin toimituksiin oli Vuoksenrannan alueella syntynyt tapa toimia kuolleiden säilytyksessä. Nykyisen Vuoksenrannan kirkon kohdalla Pie-
nessä Vuoksessa oli korkean Vuoksen aikana saari Kuolleensaari, jossa säilytettiin vainajia ennen siunattuun kirkkomaahan viemistä.

Vuonna 1900 tyytymättömyys Antrean seurakunnassa puhkesi sanoista tekoihin. Savonlinnan tuomiokapitulille jättämässään anomuksessa joukko Kuivaniemen, Parsikkaanmaan, Pöyryniemen ja Oravankydön talollisia ilmoitti haluavansa siirtoa Räisälän seurakuntaan lyhyempien matkojen takia. Tuomiokapituli ei tehnyt siirtopäätöstä asian erimielisyyden vuoksi.

Vuokselan rukoushuonekunnan muuttamisessa seurakunnaksi senaatti päätti kuulla myös Antrean eteläisten kylien Kaskiselän, Taljalan, Karkialan, Oravankydön sekä Kuivaniemen ja Pöyryniemen asukkaiden mielipiteitä kuulumisesta Vuokselan seurakuntaan. Toisena vaihtoehtona senaatti ehdotti päätöksessään oman seurakunnan perustamista. Asian käsittelemiseksi pidettiin kirkonkokous Kaskiselän kansakoululla 14.7.1912 puheenjohtajana K.A. Polviander. Edustajia oli myös edellä mainittujen kylien lisäksi Korpilahdesta ja Sintolasta. Kokous päätti perustaa Uusi

Antrea -nimisen seurakunnan, rakentaa kirkon Sintolan kylään Kemppilänmaalle (Karkiala), perustaa hautausmaan Antti Jantusen maalle Kaskiselkään ja palkata papin. Oravankydössä itäisten kylien oma kokous päättyi samaan ratkaisuun kauppias Yrjö Kuisman johdolla 22.8.1912.

Antrean kirkonkokous päätti hyväksyä valtiopäivämies ja kansanedustaja Pietari Kuisman esityksestä uuden seurakunnan perustamisen suurella enemmistöllä 25.8.1912.

Kymmenhenkinen toimikunta valitsi uuden seurakunnan nimeksi Vuoksenranta. Salo-Kekkilän kuuluminen seurakuntaan ratkaistiin myöhemmin kyläosan jäädessä osaksi Kekinniemen kylää. Vuosalmen haaluun liittyä uuteen seurakuntaan suhtauduttiin myönteisesti kirkon sijaitessa Kemppilänmaalla.

Vuoksenrannan seurakunnan perustamista ja kirkon paikkaa vei merkittävästi eteenpäin vuoden 1912 lopulla saatu talollinen Juho Ruposen kahden hehtaarin maa-alan lahjoitus kirkon ja hautausmaan rakentamiseksi sen nykyiselle paikalle.

Tuomiokapitulille ja senaatille seurakunnan rajojen määrittäminen ei ollut helppo. Keisari antoi määräyksen Vuoksenrannan seurakunnan perustamisesta 5.11.1913 – 110 vuotta sitten. Määräyksessä ei kirkonpaikkaa lukuun ottamatta jätetty sijaa sovittelulle seurakunnan rajojen ollessa tulevan kunnan rajat. Uuden seurakunnan oli hoidettava asiansa täysin itsenäisesti 1.5.1914 alkaen.

Uuteen Vuoksenrannan seurakuntaan kuului 420 tilaa ja tilanosaa ja alueen väkiluku oli 3537 vuonna 1915. Vuoksenrannan seurakunnan ensimmäinen kirkonkokous pidettiin 24.1.1916 Juho Ruposen talossa Korpilahdessa. Kirkon isännöitsijäksi valittiin Tuomas Suni. Vahvistettiin kirkon paikkaa koskevan Juho Ruposen tekemän maalahjan saanti.

Seurakunnan rajojen määrittäminen

Riita seurakunnan rajoista jatkui

Vuoksenrannan kirkko sota-ajalta vuonna 1941 valtauksen yhteydessä.

kuitenkin edelleen ja Vuoksenrannan eteläkyläläiset hakivat yhteistyökumppaneita uuteen seurakuntaan. Yrjö Kuisma oli aktiivinen ja vaati kirkkoa sijoitettavaksi Leiposiinmäelle. Tälle esitykselle oli tukea neljästä kylästä Vuoksenrannan eteläpuolelta 29.7.1917 pidetyssä kokouksessa. Kirkon paikan muutokseen ja seurakunnan kasvattamiseen ei enemmistö suostunut 20.8.1918 kirkonkokouksessa. Perusteluna kannalle oli, että kylien liittymisen jälkeen seurakunta tulisi yhden papin hoidettavaksi liian suureksi.

Viimeiset vaatimukset uuden seurakunnan rajoista esitettiin 1920-luvun alussa. Sintolalaiset väsyivät huonoihin yhteyksiin Kaskiselän kautta kirkolle ja halusivat palata Antrean seurakunnan jäseniksi. Kuivaniemen kylästä Härkkorven seutukunta halusi liittyä vastaavasti Räisälän seurakuntaan.

Korpilahden Kankaalan hautausmaa saatiin sellaiseen kuntoon, että tuomiokapituli antoi väliaikaiselle kirkkoherralle Aarne Huurteelle luvan vihkiä hautausmaa käyttöön 28.7.1919. Ensimmäinen hautaus lie nee ollut syyskuussa 1919, jolloin talollisen vaimo Hilja Amalia Juhontytär Vanhanen os. Rouhiainen Parsikkaanmaalta haudattiin.

Väliaikaiseksi kirkoksi hankittiin Kaskiselän Jantselasta vanhan päärakennuksen toinen salitupa ja rakennus pystytettiin hautausmaan pohjoispuolelle. Pappilaksi ostettiin Hevoskankaan tila kirkon läheltä.

Uuden kirkkorakennuksen piirustukset tilattiin arkkitehti Väinö Keinäselältä vuonna 1921. Seurakunnan taloudellinen tilanne mahdollisti kirkkorakennuksen rakentamisen vasta 1930-luvun puolivälissä. Kilpailun urakasta voitti rakennusliike K.V. Sten Viipurista. Peruskivi laskettiin 1.8.1934 ja kirkko vihittiin käyttöönsä 3.2.1935. Vihkimisen suoritti Viipurin hiippakunnan tuomiokapitulista asessori E. Alanen. Kirkkorakennuksen lopputarkastus pidettiin 16.11.1936.

Sisätilat oli maalattu valkoisin ja vaalean sinisin värisävyin. Kirkkosalin penkit olivat harmahtavan ruskeat ja sininen raita väritti niiden yläosaa. Kirkossa oli 600 istumapaikkaa. Ko-

meat kattokruunut oli saatu lahjoituksena Antrean seurakunnalta. Kuorin seinässä oli puinen risti. Ristin molemmin puolin seinää koristivat ”Jeesus siunaamassa” maalaukset. Kuvien yläpuolella olivat tekstit ”Minä olen tie totuus ja elämä” ja ”Tulkaa minun tyköni kaikki työtätekevät ja raskautetut”.

Jatkosodan jälkeen kirkkorakennus jätettiin ennallistetussa kunnossa valloittajalle.

Vuoksenlaakson metodistiseurakunta

Kun vuosina 1916-1920 kirkonkokoukset lopullisesti päättivät, että kirkko rakennettaisiin pitäjän pohjoisosaan Korpilahteen, koki Kaskiselkää kirkonpaikkana kannattava vähemmistö kärsineensä vääryyttä ja ryhtyi pohtimaan, mitä muita mahdollisuuksia sillä oli saada kirkko omalle alueelleen.

Yllättäväksi vaihtoehdoksi tuli Metodistikirkko. 1910-luvulla vuoksenrantalaisilla oli ollut kosketusta ainakin kahden metodistipastorin kanssa. He olivat kirkon suomenkielisen piirikunnan johtohahmo Jonas Wilhelm Häggman ja Viipurin seurakunnan pastori Harras Henrik Aulanko. Kauppias Yrjö Kuisma oli vuonna 1920 raittiusmies, filosofian tohtori, kansanedustaja Matti Helenius-Sepälän hautajaisissa Helsingissä kohdannut J. W. Häggmanin, jonka puhe oli tehnyt häneen voimakkaan vaikutuksen. Viipurin nuori pastori Wirtanen ajoi innolla seurakunnan perustamisasiaa ja ilmeisesti sai kirkon johdon puolelleen.

Tapahtumat etenivät sitten yllättävän nopeasti. Jo 10.2.1921 tehtiin alustava seurakunnan perustamispäätös, ja Marianpäivänä 25.3.1921 todennäköisesti ensimmäisessä seurakuntakonferenssissa, seurakunta todettiin perustetuksi. Molemmat kokoukset pidettiin herastuomari Antti Jantusen talossa. Seurakunnan muodollisen laillistamisen päivämäärä on 24.4.1925. Seurakunnan nimeksi tuli Vuoksenlaakson metodistiseurakunta opettaja Polvianderin ehdotuksesta.

Seurakuntaa ei siis perustettu täysin metodistisessa järjestyksessä. Kuitenkaan ei pidä vähätellä perus-

tajajäsenien kristillisen uskon aitoutta. Yrjö Kuisman väitetään sanoneen – kuultuaan selostuksen metodismin opista ja luonteesta: ”Minähän olen tietämättäni ollut metodisti jo kaksikymmentä vuotta.” Motiivien aitoutta osoittaa sekin, että uudet seurakuntalaiset sitoutuivat hankkimaan hautausmaan ja kirkon.

Lupaukset myös täyttyivät. Helatorstaina 1921 vihittiin Eero Jantusen perillisten lahjoittamalle 2 hehtaarin suuruiselle alueelle Leiposiin hautausmaa. Adventtisunnuntaina 3.12.1922 vihittiin Antti ja Juho Jantusen lahjoittamalle maalle Noinmäelle rakennettu 500 hengen kirkko. Kirkon suunnittelijaa ei varmuudella tiedetä, mutta urakoitsijoina olivat Simo, Pekka ja Tommo Monter sekä sisätöiden tekijänä Mikko Pakkala. Kirkko oli yksiläiväinen, parvekkeella ja seurakuntasalilla varustettu rakennus, jonka korkeassa tornissa soi kaksi kelloa. Alttaritauluna oli Ilmari Heinosen maalaus ”Kristus ristillä”. Maalaus on kateissa ja nyt saman seurakunnan kirkossa Asikkalan Vesivehmaalla on Koiviston metodistikirkon samanaiheinen maalaus.

Pastori Anton Hyvärisen (1922-1936) aikana seurakunnan elämä ja toiminta vakiintui. Perustamistilanteessa seurakuntaan liittyi 312 henkeä. Suurimmillaan seurakunta oli vuonna 1933, jolloin jäseniä oli 808 henkeä. Suurin osa heistä oli Taljalan, Kaskiselän, Sintolan ja Oravankydön kylistä. Alkuvuosina esiintyi jännitystä luterilaisten ja metodistien kesken, mutta tilanteen normalistuttua käytiin toinen toistensa tilaisuuksissa, ja vainajia haudattiin kummankin seurakunnan hautausmaihin.

Toiveikkaasti valmistauduttiin jatkamaan elämää entisillä sijoilla jatkosodan kestäessä. Ruotsin Örebrosta oli saatu rahalahja kirkon korjausta varten. 1944 kirkon katto uusittiin, ja punaiset asbestisementtilevyt loistivat Noinmäen korkeimmalla kohdalla Kattamisesta huolehti Martti Kuparinen l. Maikopekon Martti.

Kirkkorakennus tuhoutui lauantaina 15.7.1944 klo 15.15 alkaneessa tulipalossa, jonka sytytti tykistön kranaatti.

Martti Talja

Puheenjohtaja vaihtui vuosikokouksessa

Kymmenkunta vuotta seuran puheenjohtajana toiminut Reijo Martikainen ehdotti 22.8. pidetyssä vuosikokouksessa uudeksi puheenjohtajaksi Satu Stirkkistä, joka myös yksimielisesti valittiin. Kiitos Reijo ja onnea Satu! Toimintakausi alkaa vuoden 2024 alussa.

Vuosikokous pidettiin jo tutuksi tulleessa paikassa, Karjalaisten kesäkodilla Villa Salmelassa Helsingin Jollaksessa. Läsnä oli lähes 30 osanottajaa käymässä läpi sääntömääräiset asiat ja viettämässä sen jälkeen yhteistä leppoisa kesäiltaa.

Kotimaanmatkailua vahvistetaan

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Harri Hatakka, sihteeriksi Pirjo Tiippana ja pöytäkirjantarkasta-

jiksi ja ääntenlaskijoiksi Irma Kalke ja Raakel Henttonen. Puheenjohtaja Reijo Martikainen esitteli niin menneet toiminnot kuin tulevat suunnitelmat. Koronavuosien jälkeen oltiin jo päästy virittelemään toimintaa, mutta Venäjän hyökkäys Ukrainaan keskeytti kaiken kanssakäymisen Venäjän kanssa, eikä siten matkojakaan Antreaan enää järjestetty. Poikkeus-tila kestää, joten uusia toimintamuotoja ryhdyttiin suunnittelemaan. Pitäjäjuhla järjestettiin tauon jälkeen Hämeenlinnassa. Myyntiartikkeleita uusittiin hankkimalla t-paitoja, mukkeja ja tuottamalla ensimmäinen seinäkalenteri. Toimintavuonna alettiin myös valmistautua seuran tulevaan 70-vuotisjuhlavuoteen.

Ensi vuoden toiminnasta puhuttaessa todettiin tarpeelliseksi arvioida perinteisen pitäjäjuhlan toteutus.

Karjalaiset kesäjuhlat on päätetty toteuttaa joka toinen vuosi. Tämä antaa mahdollisuuden arvioida myös Antrea-juhlien toteutusta. Juhlat voitaneen toteuttaa joko välivuosina tai yhteisvoimin naapuriseurojen kanssa. Tänä vuonna toteutettu kevätretki kotimaassa todettiin onnistuneeksi tapahtumaksi ja tätä toimintamuotoa aiotaan jatkaa. Keskustelussa toivottiin, että retkiä pystyttäisiin koordinoimaan niin, etteivät mene päällekkäin esim. sukuseurojen retkien kanssa. Ehdotettiin mm. käyntejä evakkopaikoissa. Urheilutoiminnan - soudun, kyykän ja kolmiottelun - vetovoimaisuus todettiin etenkin nuorten parissa ja se koettiin tämänkin vuoksi tärkeäksi.

Puheenjohtajaksi vuodelle 2024 valittiin Satu Stirkkinen. Erovuoriset jäsenet Erkki Kokko, Antti Partanen, Janne Pullinen ja Reetta Sojakka. Muut johtokunnan jäsenet ovat Marko Kekki, Sirkka Rautioaho ja Seppo Vepsä. Reijo otti johtokunnassa olleen Sadun paikan.

Jäsenmaksuun pieni korotus

Jäsenmaksulaskutuksen hoitaa Karjalan Liitto. Jäsenmaksuksi ensi vuodelle vahvistettiin 45 euroa, josta liitto pidättää oman osuutensa 20 euroa ja tilittää jäsenyhteisöille niiden osuuden, mikä Antrea-Seuralla on 25 euroa. Seuran näkökulmasta siirtyä on myös toteutunut oikein hyvin – avoimia laskuja on vain muutama. Kokouksessa päätettiin, että ainaisjäsenet maksavat edelleen jäsenmaksuna Karjalan Liiton osuuden 20 euroa. Ainaisjäsenyyshän vapauttaa vain seuran jäsenmaksuista. Seura maksaa kunniajäsentensä jäsenmaksut liitolle.

Toiminnantarkastajaksi valittiin edelleen Timo Pullinen, varalla Timo Mykrä.

Johtokunnalle annettiin valtuudet nimetä tarvittavat toimikunnat ja niiden edustajat. Kokouskutsut julkaisiin perinteisesti Karjala-lehdessä, mutta lehden toiminnan päätyttyä tilanne on avoin, koska mahdollisesta jatkosta ei ole varmuutta. Päätettiin

Reijo Martikainen jättää Antrea-seuran puheenjohtajan tehtävät ensi vuoden alusta Satu Stirkkiselle. Kuva: Pirjo Tiippana

Kuvat ja perinne talteen

Keskustelussa nousi esiin Riihimäen kaupunginmuseon siirtymisen uusiin tiloihin. Toivottiin juuri uudistetun Antrea-huoneen olevan edelleen nähtävissä. Muuton vuoksi kokoelmat on suljettu, mikä hankaloittaa esim. tekeillä olevan ensi vuoden seinäkalenterin kokoamista. Kalenteri ilmestyy loka-marraskuun vaihteessa ja muistutettiin sen kielipoisuudesta etenkin joululahjaksi.

Antrea-huoneen koonnut Antero Heiskala on tutkinut mm. kansalaissotaa ja sen vaiheita Antreassa ja löytänyt kirjauksista paljon virheitä. Heiskala on myös esittänyt, että evakkomatkoista kaivataan kuvia. Ymmärrettävää on, ettei niissä olosuhteissa tullut kuvaaminen ensimmäiseksi mieleen, mutta mikäli kuvia löytyy, seuran edustajia voi lähestyä ja saada sitä kautta kuvia museolle toimitettavaksi. Keskustelussa tuli myös esiin, että Karjala-talolla pidettävien pitäjäesittelyjen yhteydessä voisi olla valokuvia esillä. Kuvamateriaalia kerätään myös tulevien vuosien allakoita silmällä pitäen.

Kotiseutumatkoja on tehty 30 vuotta. Näiden katsottiin olevan historiaa nyt ja niiden muistoja tulisi tallentaa kuvien kera: mitä, missä milloin.

Rajantakaisesta tilanteesta on tietoa sen verran, että ainakin Jääsken ja Antrean hautausmaiden muistomerkit ovat hyvässä kunnossa, niitä ei ole tuhottu. Erkki Kokko on seurannut fb-sivustoa, jossa kerrotaan mm. Pietarin oblastin haluavan purkaa Kuukaupin vanhan maantiesillan. Paikallisesti on kerätty adressi vastustamaan sillan purkua.

Parin tunnin kokoustamisen jälkeen Harri päätti ”virallisen” kokouksen nuijankopautuksella. Sen jälkeen päästiin jatkamaan haastamista grillin äärellä. Myös saunomiseen ja mereen pulahtamiseen tuli mahdollisuus.

Pirjo Tiippana

Onko rotinoiden aika?

Antrea-Seuran uuden käytännön mukaan lähetämme mukaillun rotinatervehdyksen kaikille vastasyntyneille, joiden juuret ulottuvat Antreaan. Jos omaan tai tuttavasi sukuun syntyy ehdot täyttävä lapsukainen, niin lähetä osoitetiedot, vanhemman puhelinnumero ja lyhyt sukuselvitys osoitteeseen sirkka.rautioaho@fim-net.fi tai Sirkka Rautioaho, Vapaalan-kuja 9 B, 01650 Vantaa.

Lappeenrantalainen Nina Ikävalko kertoo, että hänelle rotinat ovat uutta.

- Minulla ei ollut entuudestaan kokemusta sukujuuriin liittyvistä rotinoista, joten innostuin asiasta heti kun kuulin Facebookin Antrea-sivulla mahdollisuudesta. Oli lämmin ele saada rotinarinkeli kotiin, arvostin sitä kovasti. Se oli usean henkilön taustatyön tulos, Nina sanoo.

Ninan tyttären Rosa Ikävalkon ja Miska Saaren tytär Adella Miila Maarit Ikävalko-Saari syntyi 27.12.2022.

Ninan isän Matin isä Reino Eskil Ikävalko syntyi 5.3.1917 Antrean Ikävalkolassa, ja tämän vaimo eli Ninan mummi Aila Ikävalko, o.s. Ravanti 7.6.1917 Heinjoella. Pieni Adella-vauva kuuluu sukupolvien ketjuun, joka polveutuu suoraan alenevasti jo noin 1520 syntyneestä kantaisästä Maunu Ikävalkosta.

- Olen halunnut kantaa mukana sukunimeä Antreasta ja perinne jatkuu nyt myös Adella-vauvan nimesä, kertoo Ikävalko.

Maria Rossin esikoinen, helmikuussa 2022 syntynyt August Rossi on jo saanut rinkelinsä, ja pikkuveli Anton, joka syntyi elokuussa 2023 saa omansa ennen vuoden loppua.

- Isoäitini piti tärkeänä, että seuraavat sukupolvet tietävät ja muistavat sukujuurensa, sanoo Maria.

Vuosien varrella Antreasta kotoisin olevat sukulaiset ovat vähentyneet, ja nyt viimeisenä nukkui pois myös 98-vuotias Rossin isoäiti. He ehtivät kuitenkin yhdessä kesällä iloita rotinaperinteestä ja muistella isoäidin lapsuutta.

- On suurenmoista, että myös neljännellä sukupolvella säilyy yhteys Antrean tämän perinteen kautta. Ja meidän 1-vuotias, ai että kuinka hänelle maistuikaan tuo tuore rotinarinkeli, kertoo Maria.

Hänen äitinsä Liisa Nygårdin äiti, Anna-Liisa Varis (o.s. Tuomola) oli maanviljelijä Onni Tuomolan ja tämän vaimon Eeva-Liisa Tuomolan (o.s. Kiesi) tytär Antrean Iivolasta. Perhe asui Antreassa vielä talvisodan sekä jatkosodan aikana, mutta joutui sitten lähtemään paikkakunnalta ja asettui lopulta Tampereen Aitolahdelle. Vuonna 2005 Marialla itsellään oli mahdollisuus tutustua suvun kotiseutuun Antreassa, kun äidin täti Kirsti Tuomola järjesti koko suvulle retken Antrean.

Sirkka Rautioaho

Antrealaisten rinkelit leipoo Viipurinrinkelileipomo Juho Pulli Ky.

Evakon lapsen lasten matkat vaijan kotiin

Saimme lapsuudessamme kokea karjalaisuutta mummolassa Hilikka ja Yrjö Virolaisen luona. Siis mummon ja vaijan (tekstissä myöhemmin vaikko) luona. Vaikko oli Vuoksenrannan Oravankydön Muuralan tilalta kotoisin ja mummo Sysmästä. Saimme kuulla vaikon murretta, pieniä tarinoita hänen lapsuudestaan ja joistakin tavoista.

Matkat vaikon kotiin ovat nyt tärkeitä muistoja. Matkoilla kaikki näkemämme oli uutta ja side karjalaisuuteen vahvistui. Kulttuuriero kotoiseen ja turvalliseen Sysmään oli merkittävä. Olimmehan kaikki lapsia ensimmäistä kertaa Vuoksenrannassa käydessämme.

- Karjalaisuus on näkynyt suvussamme selvästi ja karjalaisuuden kautta olen

myös löytänyt uusia tuttavuuksia sekä mielenkiintoisia keskustelunaiheita, sanoo sisarusten kuopus Lilli, joka on nyt 26-vuotias.

Jokainen meistä on käynyt vaikon lapsuudenkodin pihapiirissä ja talon raunioilla muutaman kerran. Nykypäivänä paikasta ei ole mitään jäljellä, mutta onneksi muistoja löytyy. Muuralan mäen yli menee rautatie.

- En muista tietä talolle, enkä kuinka pitkä matka käveltiin. Muistan täsmälleen millainen pihapiiri ja talon rauniot olivat. Keskellä avaraa pihaa mäen päällä oli omenapuu ja hieman sivummalla navetta. Pommin tekemään monttuun oli kasvanut koivu, muistelee Lilli.

Sodan karut jäljet Muuralassa

Kahvin ja eväiden ääressä kuunneltiin sukulaisten tarinoita ja muistoja Vuoksenrannasta. Kerran etsittiin sodan aikana pudonnutta lentokonetta. Ja löydettiin. Paikka oli muutaman sadan metrin päässä Muuralasta. Lentokoneesta oli jäljellä koneen kappaleita ja vihollisen pommittaman koneen luokse olivat koneessa edesmenneen sotilaan omaiset vieneet laatan kiveen.

Janne taisi ehtiä käydä useimmin Vuoksenrannassa ja niiltä retkiltä on muistoja. Hän muistaa muun muassa sen, kun Muuralan talon pihassa sijaitsevassa kaivossa oli yksisiipiset kyntöaurat. Seuraavalla käyntikerralla auroja ei enää ollut.

- Vaikon kanssa menimme heti mäelle tultuamme katsomaan, että ovatko aurat vielä siellä. Eivät olleet, mutta kuollut jänis oli, naurattaa Janne.

Vaikko kertoi Jannelle ja Juusolle konkreettisesti, mitä sota voi tehdä. Esimerkkinä hän otti Muuralan mäen suuren männyn, jossa oli pommin tai kranaatin sirpaleita mennyt sisälle puuhun. Vuosikymmenienkin jälkeen vahingot näkyivät puussa.

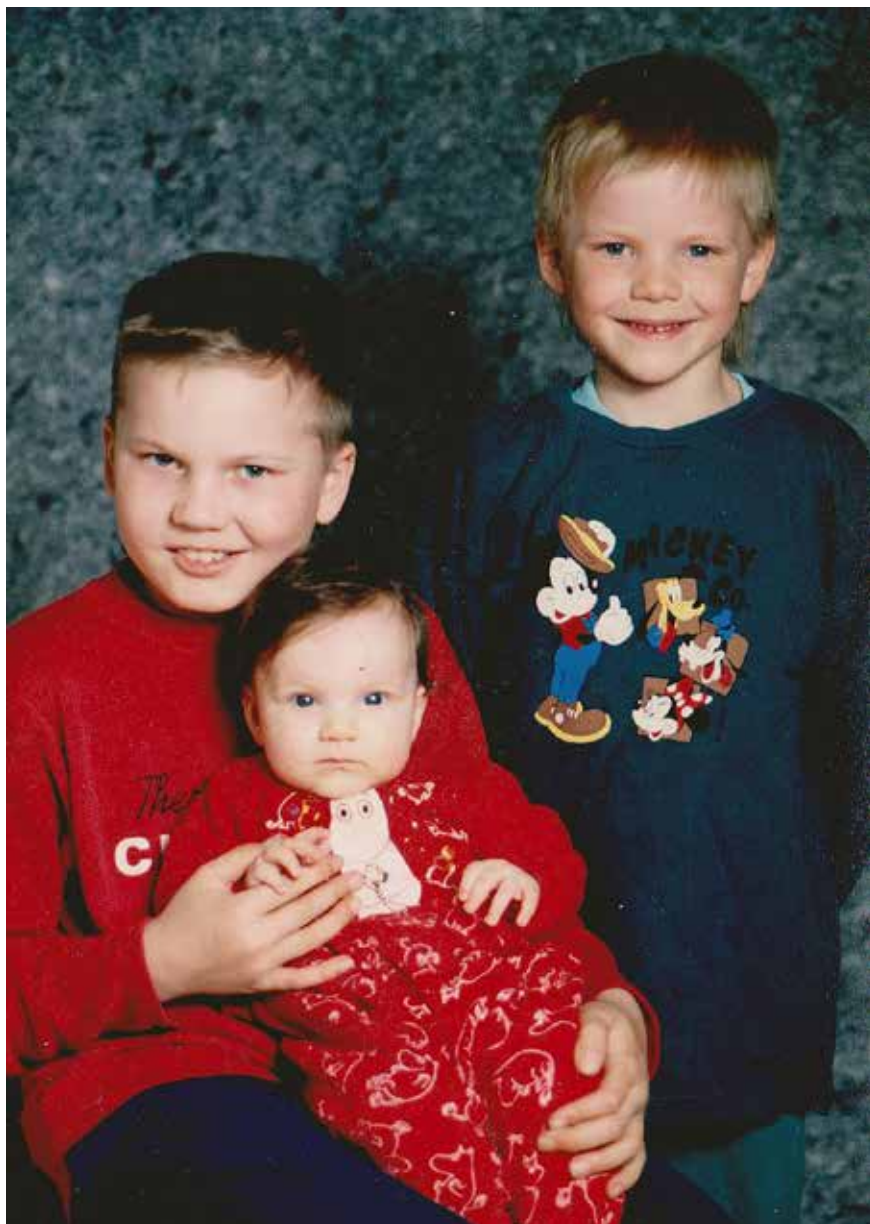
- Nyt työ näyttää, mitä nää pommit tekkööt. Jos nää näi männööt puu sisäl, ni mitä nää tekkööt ihmisel, muistelevat pojat vaikon kertoneen.

Muistamme myös juoksuhaudat, joita kivikkoiselle mäelle oli lapiolla tehty. Ne olivat vielä selkeästi havaittavissa, vaikka aikaa oli kulunut vuosikymmeniä.

Vaikko kertoi ajoista, jolloin oli tiedossa, että lähtö tulee. Silloin talon lehmät päästettiin ruispeltoon herkuttelemaan viimeisen kerran. Vaikon sisko lähti 13-vuotiaana hevoskyydillä lehmät peräkärryn perässä turvaan sisemmälle Suomeen. Anu-täti lypsi lehmät ja joutui kaatamaan joskus maidot maahan, kun tarvetta ei helposti pilaantuvalla maidolle ollut. Hän joutui matkan varrella joskus jopa nukkumaan ladoissa.

- Kuin olisimme olleet aivan eri maailmassa Muuralan mäellä tarinoita kuunnellessamme. Aikaa niistä ajoista ei nyt ihan hirveästi kuitenkaan ollut, muistelevat sisarukset.

Kertoipa vaikko meille tarinan ollessamme kerran koulun mäellä. Hän

Janne, Lilli ja Juuso Nurminen vuonna 1997. Kuva: perhealbumi.

muisteli rakennusten ja luokkahuoneiden sijainteja ja siinä muistellessa alkoi nau-ramaan. Kopelia oli juuri koulun aloittanut poika kavereineen tehnyt. Ulkoves-san sisäpuolelle pojat olivat puukoilla tehneet kuvioita. Sitä ei tarina kerro, olivatko rumia kuvia. Pojat saivat opettajilta nuhteet ja kehotuksen mennä höyläämään kuvat pois. Pojat saivat höylät koululta.

- Vaikkua nauratti kovasti, kun kertoi mitä sen jälkeen tekivät. Höyläsivät kuvioita vaan isommaksi, muistelevat pojat vaikon kertoneen.

Sitä ei ole tiedossa, mitä rangaistuksia siitä seurasi.

Matkat Venäjälle olivat vähintäänkin haasteellisia ja tullimuodollisuudet 1990-luvulla saattoivat kestää tuntikausia. Pojat olivat joskus mukana sellaisilla matkoilla, joilla yövyttiin maaseutuhoiteilleissa. Suomalaisesta näkökulmasta olosuhteet niissä olivat vaatimattomat.

- Sehän kuului matkan luonteeseen, että yövyttiin eksoottisesti. Olin ehkä 6-vuotias, kun hotellin pihalla paistettiin lettuja. Minut nakitettiin niitä matkaseurueelle jakamaan, mukavia reissuja olivat, muistelee Janne.

Eräällä matkalla tullimuodollisuudet kestivät tuntikausia. Bussissa ei ollut ilmastointia ja alkoi matkalaisillakin olla kireä tunnelma. Pojat lähtivät ostamaan hampurilaiset, kun vähän nälkäkin oli.

- Silloin bussi lähti eteenpäin ja tuli kiire. Toruja saatiin, muistelevat pojat.

Juuso taisi sisaruksista käydä Karjalassa kaikkein nuorimpana, mummon, vaikon ja Jannen kanssa. Matkat tuntuivat pitkiltä, eikä kuljetuskalustokaan ollut totuttua. Väsyttikin välillä nuorimpia matkalaisia.

- Mummo ja vaikku ehdottivat, että menes tonne takapenkille ottamaan pienet unet. No minähän menin, väsytti. Heräsin siihen, kun auto pomppasi, penkki nousi ilmaan ja sen istuinosa irtosi. Ihmettelin siinä bussin penkin alta vilisevää monttuista tietä, muistelee Juuso.

Matkoihin kuului perinteisesti uinti Vuoksessa. Vaikku halusi. Meistä jokainen on sen pulahduksen Vuokseen tehnyt, vaikka tarkka paikka ei ole ihan muistissa. Vaikku tiesi.

Karjalaisuus lapsuuden arkea

Mummolassa karjalaisuus näkyi vahvimmin vaikon puheessa, eli Karjalan murteessa. Vaikka siihen oli tottunut, etenkin lapsena murre ja tietyt sanat kuulostivat hassuilta. Se kuului silti asiaan, eikä sitä kukaan ihmetellyt, välillä piti tarkistaa, että mitä jotkut sanat tarkoittivat.

- Itselleni murre ei sen vahvemmin tarttunut, mutta joitain sanoja huomaa käyttäväni päivittäin. Onneksi murretta

voi opetella puhumaan vieläkin. Vaikka mummoni ei karjalainen olekaan, häneltä olen oppinut perinteisten karjalanpiirakoiden teon, muistelee Lilli.

Sisaruksista keskimäinen asuu Turussa ja vaikka siellä mennään kaffel, ni Juuso menee aina kohvil.

Sosiaalisessa mediassa sisarukset ovat jo vuosia seuranneet etenkin Vuoksenrannan kirkosta tehtyjä päivityksiä. Lilli puolestaan on huomannut, että Sysmän Kotiseutumuseoon on lahjoitettu Vuoksenrannan kirkon pienoismalli.

Jokainen lapsista on kouluaikanaan tehnyt koulutyönä sukututkimusta, joka oli mielenkiintoinen tapa ja mahdollisuus tutustua omiin sukujuuriin. Vuoksenrannan Virolaise -sukukirjasta oli suuri apu tiedon etsinnässä. Kirjasta löytyy Virolaisen sukua 1500-luvun lopulta lähtien.

Janne, Juuso ja Lilli Nurminen

Kirjoittajat ovat Vuoksenrannassa syntyneen Yrjö Virolaisen tyttären lapsia

Retki Porkkalan keväällä

Vuoksenranta-seuran vuoden 2024 toimintasuunnitelmaan kirjattiin keväinen Porkkalan matka, jonka tarkoitus on mukavan yhdessäolon lisäksi tutustuminen sotahistoriaan. Matkan ajankohta on 17.-18.5.2024. Laita jo kalenterivaraus! Tarkemmat tiedot, hinta ja ilmoittautumisohjeet tullaan laittamaan tammi-helmikuun jäsenkirjeeseen sekä alkuvuodesta 2024 ”vuoksenranta-seura ry” -facebookiin ja vuoksenranta.fi -nettisivuille.

Alustavan matkasuunnitelman mukaan ajamme perjantaina Suitian kartanoon, jossa meillä on opastettu kierros. Sen jälkeen matkaamme Siuntioon, jossa saamme oppaan bussin kyytiin. Hänen kanssaan teemme kattavan kierroksen Porkkalan alueella, muun muassa Sjundbyn linna ulkoa, venäläinen hautausmaa, riemukaari, bunkkereita yms. ja kuulemme paljon tarinaa alueen erikoisesta historiasta. Sitten majoitumme Hotelli Siuntioon, jossa meille on varattuna yhteinen päivällinen. Lauantaina tutustumme Igor museoon ja rakennamme siihen vielä lisäksi jotakin muuta kivaa. Vastuullisena matkanjärjestäjänä toimii Matkapalvelu Liisa Hietala Oy.

Yrjö Virolainen ja Janne Nurminen totesivat kyntöauran kadonneen kaivosta ja tilalla oli kuollut jänis vuonna 1995. Kuva: Perhealbumi.

Antrea 100 vuotta sitten

Lehdistä poiminut Timo Mykrä

Maa-seutukirjeitä

Likainen ja vesinen on tämä syksy ollut ja samanlaiseksi näyttää muodostuvan talvikin. Lunta kyllä satoi täälläkin siksi paljon, että olisi ollut aivan riittämään asti, mutta kun se tuli aivan sulaan maahan, oli hevosella liikkuminen pehmeillä mailla aivan mahdotonta, niin että välttämättömien kotitarpeiden saanti on ollut varsin tukalaa. Nytemmin vallinneiden pitkien suojailmojen johdosta on lumi sulanut aivan tarkkaan ja täydellinen sula ja likainen keli on taas käsissä. Kovan koettelemuksen alaiseksi on näin ollen joutunut maamies, sillä hän aina on etupäässä tekemisissä luonnon kanssa.

Tähän ainaiseen sateeseen aivan jo näyttää tottuvan, niin ettei se enää tunnu oudoltakaan, vaikka talvella-kin aina sataa vettä eikä uskalla oikein tuvasta liikkeelle lähteä. Kohta taas on joulukäsissä ja vanha sananlasku sanoo, että jouluna on talvi ja juhannuksena kesä ja sitä sentään jo jouluna pääsee tahvananajoon.

Antrean maamiesseuraväki rientää jouluna Henttolaan jouluajelulle, sillä siellä on maamiesseuran syyskokous lautamies Tuomas Pöystin talossa kolmantena joulupäivänä eli 27 p:nä joulukuuta alkaen klo 2 ip. Tähän kokoukseen toivotaan runsasta osanottoa, sillä tämä on maamiesseuran tärkein kokous. Siellä käsitellään sääntöjen määräämät y. m. kokouksessa esille tulevat asiat.

Karjala 18.12.1923

Vuoksenrannan seurakunnan itsenäistyminen

Antrean kunta puoltaa itsenäistymistä. Antrean kunnanvaltuuston eilisessä kokouksessa oli esillä kysymys Vuoksenrannan seurakunnan

itsenäistymisestä. Suurella ääntenemmistöllä päätti valtuusto lausuntonaan esittää, että mainittu itsenäistyminen olisi mitä suotavinta.

Näin ollen, kun tuomiokapitulikin on itsenäistymistä puoltanut, pääsee Vuoksenranta itsenäiseksi seurakunnaksi ja kunnaksi niin pian kuin rakenteilla oleva pappila on saatu valmiiksi ja kirkkoherran virat julistettu haettavaksi.

Karjala 3.5.1923

Punatautia liikkeellä Antreassa

6 lehmää kuollut, useita sairaana.

Viime aikoina on Antrean pitäjässä ruvennut liikkumaan vaikeanlaatuista punatautia. Niinpä on Syvälahden kylässä siihen jo kuollut 6 lehmää, ja useita on sairaana, joten näyttää kuin uhkaisi ainakin mainittua kylää siinä suhteessa ikävät koettelemukset.

Asianomaisen viranomaisen on syytä ryhtyä ponteviin toimenpiteisiin mainitun taudin vastustamiseksi.

Karjalan Aamulehti 24.7.1923

Perunaruttoa Vuoksen varrella

Muolaassa, Vuoksenrannassa ja Antreassa perunarutto tuhonnut jo korjatun sadon. Muolaan, Vuoksenrannan ja Antrean pitäjissä on useissa kylissä ilmaantunut vaarallista perunaruttoa, joka näyttää leviävän yhä laajemmalle alueelle. Kun perunoita nostettaessa vallitsivat huonot ilmat, täytyi perunat nostaa hyvinkin multaisina ja oli mahdoton erottaa ruton saastuttamia perunoita terveistä.

Ruton edistymiseen on vaikuttanut suuresti sekin, että useimpain talojen kellarit ovat nykyisin joutuneet

veden valtaan.

Näin ollen on laajalla alalla perunasato tuhoutunut ja maanviljelijöille koitunut vakava vahinko.

Karjala 27.11.1923

Pirtukapsäkki takavarikoitu Antrean asemalla

Toissapäivänä Imatran iltapäiväjunan saapuessa Wiipurista Antrean asemalle takavarikoitiin eräästä vaunusta nahkanen kapsäkki, josta löytyi yli 10 l. pirtua. Omistajasta ei saatu selvää. Asiasta ilmoitettiin Antreasta sähköiteitse Talin asemalta.

Maakansa 29.6.1923

Toimenpiteitä pirtutulvan estämiseksi

Antrean kunnanvaltuusto anoo maaherran toimenpiteitä valvonnan tehostamiseksi rataosalla Viipuri—Antrea.

Kun on havaittu, että Viipurin asemalla tapahtuvasta valvonnasta huolimatta spriinsalakauppiat kuljettavat huomattavia määriä pirtua Antrean astuen junaan joltain välisasemalta rataosalla Viipuri—Antrea, on Antrean kunnanvaltuusto päättänyt kääntyä läänin maaherran puoleen anomuksella, että maaherran käytettävissä olevat etsivät velvoitettaisiin ulottamaan valvontansa myöskin mainitulle rataosalle, mitä kautta väkijuomavirta juuri kohdistuu laajalle alueelle Etelä-Karjalaan. Tämän päätöksen mukainen anomus jätettiin eilen maaherranvirastoon.

Karjala 12.9.1923

Antrean kunta julistaa täten raittiuspoliisin toimen

Antrean kunta julistaa täten raittios-poliisin toimen ehdottomasti raittiiden ja kieltolainkannattajien haettavaksi. Hakemukset on jätettävä tämän syyskuun 15 päivään Antrean kunnan raittiuslautakunnalle, osote Antrea k.k. Pohjapalkka kunnalta on 800 mk kuussa, lisäksi 10 prosenttia kunta maksaa kaikista sakkorangaistuksista.

Antrean kunnan raittiuslautakunta

Maakansa 8.9.1923

Taidetilaisuus Ensossa ja Antreassa

Huomenna lauantaina antaa lausuja Arvi Mansikka lausunto-illan Enson seurojentalolla alkaen taidetilaisuus klo puoli 8 i.

Sunnuntaina on samanlainen tilaisuus samaan aikaan Antrean aseman nuorisoseuran talolla. Kaikkialla, missä taiteilija M. on lausunto-iltojaan antanut, on hän saavuttanut huomattavan yleisömenestyksen ja -suosion. Näin käynee myöskin Ensossa ja Antreassa.

Karjala 14.9.2023

Huomattava kirkko-konsertti Antreassa

Hanna Granfelt antaa kirkkokonsertin Antrean kirkossa ensi sunnuntaina elok. 19 p:nä klo 6 iltap. arvokkaalla ohjelmalla. Saapukaa antrealaiset joukolla tähän taidetilaisuuteen, joka meillä harvoin on tarjona.

Lippuja ennakolta saatavana kirkonkylän kirjakaupasta.

Karjalan Aamulehti 18.8.1923

Karjanhoitokurssit

10-päiväiset kurssit Antrean Kuparsaaren. Wiipurin l. maanviljelys-seuran toimesta järjestetään 10-päiväiset karjanhoitokurssit Antreassa

Kuparsaaren Lietsaareissa maanvilj. Heikki Sunin talossa alkaen keski- viikkona 17 p:nä tammikuuta kello 9 ap. ja Antrean eteläisen maamies-saurapiirin alueella, mainitun piirin lähemmin määräämässä paikasia maanantaina 29 p:nä tammikuuta klo 10 ap.

Kursseilla annetaan sekä käytännöllistä että tietopuolista opetusta ja tulee opettajana niillä toimimaan maanviljelysseuran karjakko, neiti Katri Risu. Toivottavasti naisväki joukolla saapuu näille kursseille.

Niitä maamiesseuroja, karjantarkastusyhdistyksiä ja sonniyhdistyksiä, jotka haluamat alueillaan tällaisia lyhytaikaisia karjanhoitokursseja, pyydetään mikäli mahdollista tilaamaan niitä Wiipurin l. maanviljelyseuralta tämän kuun kuussa.

Maakansa 12.1.1923

Antrean säästöpankin 20-vuotisjuhla

Antrean säästöpankin 20-vuotisjuhla vietettiin loppiaisana Antrean kirkonkylän nuorisoseuran talolla, jonka kauniisti koristettu sali täyttyi aivan tulvilleen yleisöstä nous- ten juhlaan osanottajien luku useam- paan sataan.

Kun tilapäinen jouhiorkesteri oli esittänyt alkusoiton, piti pankin isännistön puheenjohtaja, kelloseppä P. Happonen tervehdyspuheen, jonka jälkeen paikkakuntalaisista kokoonpantu sekakuoro lauloi kanttori Huuskosen johdolla. Erikoisella mielenkiinnolla vastaanotetun juhla- puheen piti ministeri Erkki Pullinen. Hän puhui rahan alkusynnyistä ja kehityksestä sekä tämän säästöpankin perustamisesta ja eteenpäinmenosta. Juhlarunon, jonka tilaisuutta varten oli

sepittänyt maanviljelijä Juho Kurki, lausui tekijä itse.

Pankin 20-vuotiskertomuksen esiti pankin nykyinen toimitusjohtaja Hugo Rajamäki, joka sen lisäksi pu-

hui pankin isännistön puolesta.

Nimismies Ilmari Hytönen puhui pankin isännistölle kohottaen samalla eläköönhuudon pankin perustajalle ministeri Pulliselle, pankissa 18 vuotta toimineelle kamreeri Tuomas Maltaalle sekä laitoksen nykyiselle hallitukselle. Jääsken säästöpankin edustaja, kansanedustaja Toivo Ikonen toi paikkakuntansa säästöpankin tervehdykset puhuen samalla valituin sanoin.

Heinjoen säästöpankin puolesta puhui ja toi onnittelutervehdyksen maanviljelijä Tatu Olkinuora. Väliajoilla oli vapaata kahvitarjoilua. Kun oli esitetty vuorokeskustelu ”kanttori ja kirkkoväärtit”, loppui erittäin onnistunut ja arvokasohjelmainen juhlatilaisuus Maamme-lau- luun.

Karjalan Aamulehti 9.1.1923

Tomera emäntä

viime lauantaina huomasi erään Antrean lähitalon emäntä talossa hetkistä aiemmin käyneen

matkustajan varastaneen joitakin esineitä, sekä jonkun verran rahaa. Emäntä lähti tällöin kiireimmiten ajamaan poistunutta takaa saavuttacn tämän Talikkalan ja kirkonkylän välimailla.

Takaa-ajajan vaatiessa varkaalta takaisin omaansa ei tämä ollutkaan halukas sitä luovuttamaan, vaan ryhtyi emännän kanssa käsikähmään, missä viimeksimainittu sai nenäänsä niin voimakkaan iskun, että seurauksena oli verenvuoto. Tomera emäntä ei kuitenkaan peräytynyt ottelusta, maan piti puoliaan siksi, kunnes lähitaloista ehti apuun miesväkeä ja voro täten saatiin viranomaisten huostaan.- Emäntä sai takaisin sekä rahansa että tavaransa.

Antrea-Seuran perinteiset talvi-iltamat helmikuussa Riihimäellä

Antrea-Seuran perinteiset talvi-iltamat järjestetään Riihimäellä lauantaina 17. helmikuuta 2023 kello 14–17. Paikkana on Punainen Talo osoitteessa Pohjoinen Asemakatu 10, Riihimäki.

Ohjelmassa on tuttuun tapaan aina-kin ruokailu, arpajaiset, paljon puhetta ja laulua.

Iltamalippu maksaa 35 euroa sisältäen ruokailun. Lipun voi ostaa ovelta.

Seuraa meitä Face- bookissa

Molemmilla pitäjaseuroilla on omat Facebook-ryhmänsä: Vuoksenranta-seura ry ja Antrea.

Muista myös nettisivut:

www.karjalanliitto.fi/karjalanliitto/jasenyhteisot/pitajaseurat/antrea-seura ja www.vuoksenranta.fi

Kaikki Facebook-ryhmäläiset ovat lämpimästi tervetulleita myös seurojen varsinaisiksi jäseniksi!

Liittyminen on helppoa ja ohjeet löydät näppärästi nettisivuiltamme.

Vuoksen säätion apurahat

Antrealaistausten opiskelija-apurahat: Akkanen Mirjami, Heino Ria, Hutri Emilia, Jaakonsaari Olli, Jokinen Elisa, Kekki Outi, Kekki Tuomas, Kokkonen Ella, Lehtola Elias Jarno, Mannström Annika, Mäenpää Olivia, Nieminen-Vuorio Sanna, Olkinuora Arttu, Olkinuora Eero, Orava Essi, Pylkki Niina, Rautiainen Anniina, Sannikko Juuso, Siira Riina Marleena, Tupala Taika.

Vuoksenrantalaistaisat: Heikkinen Samuel, Huhdanpää Joonatan, Jauhiainen Severi, Jauhiainen Saara, Kemppi Julia, Mokka Anna, Pylsy Pekka, Ruponen Aapo, Ruponen Mari, Sammalisto.

Kannustusapurahan antrealaistaustaisista saivat: Mattila Juri ja Tiilikainen Mikko.

VUOKSEN SÄÄTIÖN APURAHAT

vuodelle 2024

Apurahojen ja avustusten hakeminen

Säätiö myöntää apurahoja seuraaviin tarkoituksiin

1. Opiskelija-apurahat tutkinnon suorittaneille ja ammattiin valmistuneille
2. Kannustusapurahat tieteiden, kulttuurin ja urheilun alalla ansioituneille
3. Avustukset hanketoimintaan, esimerkiksi

Perinnejulkaisujen tukeminen

Muistopuistojen ylläpito entisissä Antrean ja Vuoksenrannan kunnissa
Opiskelija- ja kannustusapurahoja haetaan sähköisellä hakulomakkeella seuraavasti:

Hakija ilmoittautuu apurahan hakijaksi ilmoittamalla tarkat yhteystietonsa säätiölle täyttämällä tämän lomakkeen.

Säätiö lähettää hakijalle helmikuun alussa linkin sähköiseen lomakkeeseen, jolla varsinainen haku tapahtuu. Hakijoista muodostuu henkilörekisteri, jonka tietosuojaseloste avautuu tästä.

Hankeavustuksia haetaan vapaamutoisella hakemuksella Vuoksen Säätiö sr.:lle osoitettuna ja lähetettynä osoitteeseen: [vuoksen.saatio\(at\)gmail.com](mailto:vuoksen.saatio(at)gmail.com). Tarkemmat ohjeet löytyvät apurahaohjeesta.

Apurahojen ja avustusten hakuaika päättyy vuosittain 28. helmikuuta.

Apurahojen ja avustusten jakamisesta päätetään hallituksen kokouksessa, päätös ilmoitetaan hakijoille ja apurahat maksetaan huhtikuun loppuun mennessä.

Lisätietoja antavat Vuoksen Säätiön yhteyshenkilöt.

*TUE
VUOKSEN
VERKON
ILMESTYMISTÄ!*

Ilmoitushinnat:

Koko sivu 350 euroa

1/2 sivua 230 euroa

1/4 sivu 120 euroa

Pienemmät 70 euroa

Myös yksityishenkilöt voivat tukea lehteämme. Ilmoituksiin ei tule alv:ia, joten ne eivät ole alv-vähennyskelpoisia.

Antrea-Seuran myyntiartikkelit

UUTUDET

Antrea-allakka 2024	20,00
Antrean t-paita, musta	20,00
Antrean Esan t-paita, valkoinen	30,00
Muki, kuvituksena Antrean vaakuna ja Vuoksi	20,00

KIRJOJA

Kari Häkkinen: Sydänääniä Karjalasta (2017)	20,00
Annele Kekki: Uneksi muuttuva ranta, runoja (2016)	15,00
Antti Henttonen - Matti Kekki: Lastuja elämän laineilta (2015)	20,00
Kotiseutumme Antrea	55,00
Simonen: Antrea (1953)	35,00
Enne vanhaa koton -perinnekirja (1999)	30,00
Evakos ja uuves kois, kirja evakkovuosista ja sen jälk. ajasta	30,00
Antrean kirkonkylä – unohtumaton kotiseutumme (2004)	35,00
Elämä o lustii, kaskukirja, Antti Henttonen - Irma-Riitta Järvinen	10,00
Olkinuoran Jussi karjalaisten kohtalontielleä	10,00

VIIRIT JA PINSSIT

Isännänviiri, 4 m pitkä, yläpäästä 40 cm, mustapunainen, yläpäässä Antrean vaakuna	75,00
Pöytästandaari	35,00
Pöytästandaari Antrean kiven kera	50,00
Viirinjalka erikseen Antrean kivistä	25,00
Pinssi (Antrean vaakuna)	5,00

KARTAT

Antrean kartta (1991, mittakaava 1:50 000) v. 1938 mittaus. Talvi- ja jatkosodan rintamalinjat merkitty karttaan)	5,00
---	------

DVD:t

Itsenäisyysodot kotiseudullamme Antreassa ja Vuoksenrannassa (DVD ja kirja) TARJOUS	10,00
Itsenäisyysodot kotiseudullamme Antreassa ja Vuoksenrannassa, haastattelut	15,00

MUSIIKKIA

Kaipuun Karjala -cd	10,00
---------------------	-------

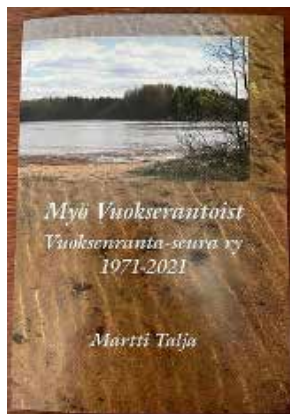
MUISTOESINE

Kaarnalle kiinnitetty Antrean verkon näköissolmu	20,00
--	-------

TILAUKSET: Sirkka Rautioaho, sirkka.rautioaho(at)fimnet.fi, puh. 0407583525 (mieluiten sähköpostilla).
Kaikkiin tilauksiin hintoihin lisätään postituskulut.

VUOKSEN RANTA-SEURAN TUOTEMYYN TI UUTUUSTUOTE

**Talja Martti,
Myö Vuoksenrantoist
1972-2022 -historiikki**
35,00 €

UHVATTA-korusarja (hopeaa)
*Riipus hopeaketjulla 75 €
*Korvakorut 80 €
*Rintaneula 75 €

KIRJAT

Henttonen Raakel, Sana siirtyy Vuoksenlaaksosta Vesivehmaalle	30,00
Järvinen / Henttonen, Elämä ol lustii	10,00
Kauraketo: Vuoksenrantalainen kyläyhteisö Somerolla	15,00
Kemppi Erkki, Jäähvyäiset ystäville	10,00
Kemppi Risto, Ukonharjun talon vaiheita	5,00
Korkeamäki Oili ja Patrakka Marjukka: Evakos ja uuves kois	30,00
Saloranta Iris, Aika särkyi ja soi	12,00
Sokka Aarne, Muistikuvia lapsuuden Karjalasta	10,00
Talja Martti, Myö Vuoksenrantoist 1972-2022 -historiikki	35,00
Tauru Hellin, Muistojen tilkkutäkki	10,00
Toimituskunta, Ennen vanhaa koton -perinnekirja	30,00
Vanhanen Tatu, Karjala, sua ikävöin	5,00
Vanhanen Tatu, Muistojen sirpaleita	30,00
Vanhanen Tatu, Vuoksenrannan mennyt maailma	25,00
Itsenäisyysodat kotiseudullamme, kirja ja dvd:t	10,00

MUUT TUOTTEET

Vuoksenranta 65 vuotta muistoissamme -dvd	5,00
Antrea-Vuoksenranta-pitäjäkartta	15,00
Pinssi, Vuoksenrannan vaakuna	2,00
Vuoksenranta-isännänviiri	85,00
Vuoksenranta-lippis	18,00
Vuoksenranta-t-paita	15,00
Vuoksenranta-pikeepaita	25,00
Vuoksenranta-kinnasneula	5,00

TILAUSLOMAKE ON NETTISIVUILLAMME: www.vuoksenranta.fi

Tilaukset

Tilaukset
Pirjo Virolainen-Kuisma
Email. pirjo.virol@kolumbus.fi
puh: 0400 605 562
Tilauslomake on nettisivuil-
lamme:
www.vuoksenranta.fi
Hintoihin lisätään postitus-
kulut.